

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	1
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	2
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

1. Ներածություն	6
2. Պատրաստման հիմունքներ	6
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ	8
4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Նշանակալի մասեր	11
5. Սեզոնական տեղեկատվություն	25
6. Չուտ տոկոսային եկամուտ	29
7. Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	30
8. Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	31
9. Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	31
10. Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	31
11. Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ	32
12. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	35
13. Շահութահարկի գծով ծախս	35
14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37
15. Ներդրումային արժեթղթեր	38
16. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	39
17. Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	40
18. Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	42
19. Հաճախորդներին տրված վարկեր	43
20. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	55
21. Վարձակալություն	56
22. Այլ ակտիվներ	57
23. Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	57
24. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	58
25. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	59
26. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	59
27. Այլ պարտավորություններ	60
28. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ	60
29. Ռիսկերի կառավարում	61
30. Կապիտալի կառավարում	80
31. Փոխառության հանձնառություններ	80
32. Պայմանական դեպքեր	81
33. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	82
34. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք	85

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Այրի Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության
Բաժնետերերին և Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Այրի Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ Էական տեղեկատվությունը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր Էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀԷՄՍԽ) կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության Միջազգային Ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի Էթիկայի այն պահանջների, որոնք վերաբերում են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտին, և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ: Մեր նկարագրությունը, թե ինչպես է ստորև նշված հարցը դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացքում, ներկայացված է այդ համատեքստում:

Մենք կատարել ենք մեր պարտականությունները, որոնք նկարագրված են «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում, այդ թվում այդ հարցի վերաբերյալ: Համապատասխանաբար, մեր աուդիտը ներառել է ընթացակարգերի իրականացում՝ մշակված ի պատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի մեր գնահատմանը: Մեր աուդիտորական ընթացակարգերի արդյունքները, այդ թվում ստորև ներկայացված հարցը դիտարկելիս իրականացրած ընթացակարգերը, հիմք են հանդիսանում կից ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտորական կարծիք արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարց

Ինչպես է աուդիտի առանցքային հարցը դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացքում

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը հանդիսանում է առանցքային դատողությունների առարկա՝ ինչպես հաճախորդներին տրված վարկերի էականության, այնպես էլ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի («ՖՀՄՍ 9») շրջանակներում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) գնահատման հետ կապված բարդությունների և գնահատման համար պահանջվող դատողությունների պատճառով:

Պորտֆելային հիմունքով ԱՎԿ հաշվարկը ենթադրում է բարդ վիճակագրական մոդելավորում պահանջող գնահատման մեթոդների և մասնագիտական դատողությունների կիրառում: Այս մեթոդներն օգտագործվում են դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի ժամանակ գործիքի ակնկալվող արժեքը և դեֆոլտի արդյունքում առաջացող կորուստները գնահատելու համար՝ հիմք ընդունելով անցյալ ժամանակաշրջանների առկա տեղեկատվությունը, որը ճշգրտվում է ապագա ժամանակաշրջանների կանխատեսվող տեղեկատվությամբ, ներառյալ՝ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները: Պորտֆելային հիմունքով ԱՎԿ հաշվարկը մեծապես կախված է նախնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի զգալի աճի առկայության գնահատումից: Այդ գնահատումը էապես կախված է վարկառուի ժամկետանց օրերի ցուցանիշից, վարկառուի ռիսկի դասից և վարկառուի ֆինանսական վիճակի

Աուդիտն իրականացնելիս մենք առանձնահատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հետևյալին՝

- ▶ Պորտֆելային հիմունքով ԱՎԿ որոշելու համար կիրառված վարկային ռիսկի մոդելների և ենթադրությունների վերլուծություն;
- ▶ Բանկի՝ վարկային ռիսկի նշանակալի աճը բացահայտելու նկատմամբ ներքին հսկողության միջոցների թեստավորում;
- ▶ Վարկային առումով նշանակալի արժեզրկված հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ԱՎԿ-ի թեստավորում՝ անհատական հիմունքով:

Պորտֆելային հիմունքով հաշվարկված պահուստի թեստավորման նպատակով՝ մեր ներքին մասնագետների աջակցությամբ վերլուծել ենք դրա հիմքում ընկած վիճակագրական մոդելները, օգտագործված հիմնական ելակետային տվյալներն ու ենթադրությունները և ԱՎԿ հաշվարկում ներառված ապագա ժամանակաշրջանների կանխատեսվող տեղեկատվությունը, ներառյալ՝ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները: Մենք թեստավորել ենք վարկային ռիսկի գործոնների հաշվարկի հիմքում ընկած առանցքային վիճակագրական տվյալները, ինչպիսիք են՝ վարկերի ժամկետանց օրերը, հաճախորդներին տրված վարկերի՝ դեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնման վիճակագրությունը: Մենք նաև թեստավորել ենք վարկային ռիսկի նշանակալի աճի բացահայտման գործընթացում առանցքային հսկողության միջոցների նախագծման և գործարկման

վատթարացման արդյունքում վարկի պայմանների վերանայումից:

Արժեզրկված Էական ֆինանսական ակտիվների համար անհատական հիմունքով ԱՎԿ հաշվարկը պահանջում է հաշվարկի հիմքում ընկած գրավի առարկայի իրացումից և այլ աղբյուրներից ապագա դրամական հոսքերի գնահատում:

Մոդելավորման տարբեր մեթոդների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել ԱՎԿ Էականորեն տարբեր գնահատումների: Սա կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է սույն ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 19-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր» և Ծանոթագրություն 29-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

արդյունավետությունը և գնահատել ենք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ վարկային ռիսկի նշանակալի աճը որոշելու համար ղեկավարության կողմից ընտրված չափանիշների կիրառման հետևողականությունը:

Ընտրված արժեզրկված նշանակալի վարկերի գծով մենք թեստավորել ենք գրավի առարկայի իրացումից և այլ աղբյուրներից ապագա գնահատված դրամական հոսքերի հաշվարկները:

Մենք նաև իրականացրել ենք ընթացակարգեր Բանկի՝ վարկային ռիսկին ենթարկվածությունը նկարագրող ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումների նկատմամբ:

Բանկի 2024թ. Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Բանկի 2024թ. Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բացի ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Բանկի 2024թ. Տարեկան հաշվետվությունը ակնկալվում է, որ մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրելու կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված, մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն տրամադրվի մեզ, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են Էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, և թե արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ Էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և հորիորդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Բանկի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Խորհուրդը պատասխանատու է Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են Էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի Էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների Էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ▶ Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- ▶ Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

- ▶ Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- ▶ Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Խորհրդին նաև տրամադրում ենք հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և որտեղ կիրառելի է, սպառնալիքների վերացմանն ու անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Խորհրդին հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ, խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման նպատակով անցկացված աուդիտի ղեկավար գործընկեր Է հանդիսանում Ռուսլան Խորոշվիլին:

Աուդիտի բաժնի գործընկեր՝

Ռուսլան Խորոշվիլի

Գլխավոր տնօրեն՝

Էրիկ Հայրապետյան

Պատասխանատու աուդիտոր՝

Ելենա Ադամյան

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

2025թ. մարտի 4

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն**2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

	Ծան.	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	6	31,532,439	25,931,049
Տոկոսային ծախս	6	(9,381,978)	(7,098,421)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		22,150,461	18,832,628
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	7	13,090,630	10,361,438
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	7	(9,687,118)	(6,863,060)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ		3,403,512	3,498,378
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	8	9,296,540	7,460,147
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	9	528,261	1,069,273
Չուտ իրացված օգուտ/(վնաս) ներդրումային արժեթղթերի գծով		34,021	(93,720)
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ասոցիացված կազմակերպությունների շահույթի բաժնեմաս	16	1,091,379	575,245
Այլ գործառնական եկամուտ	10	650,828	233,476
Այլ գործառնական ծախս	10	(462,915)	-
Գործառնական եկամուտ		36,692,087	31,575,427
Ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից զուտ կորուստներ	11	(1,630,327)	(382,000)
Արժեզրկումից այլ կորուստներ	19	(197,557)	-
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(8,978,307)	(7,269,745)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	12	(6,683,173)	(4,741,784)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		19,202,723	19,181,898
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(3,403,538)	(3,424,768)
Շահույթ տարվա համար		15,799,185	15,757,130
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	13	278,572	302,230
Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար	13	(837)	87,786
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս		277,735	390,016
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս) տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		277,735	390,016
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		16,076,920	16,147,146

Ստորագրվել և վավերացվել է Բանկի Ղեկավարության կողմից.

Միեր Աբրահամյան
Վարչության նախագահԱնուշիկ Խաչատրյան
Գլխավոր հաշվապահ

2025թ. մարտի 4

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծան.	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	39,267,755	36,606,515
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	18	14,606,422	8,606,787
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	17	61,925,847	63,515,077
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		870,332	449,838
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15	15,339,459	10,812,707
Բանկի կողմից պահվող		385,583	
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված			
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15		
Բանկի կողմից պահվող		46,323,507	54,361,958
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		14,692,076	6,646,146
Հաճախորդներին տրված վարկեր	19	200,859,003	158,884,500
Առգրավված ակտիվներ	19	2,020,530	2,709,765
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	16	7,586,623	7,575,245
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	10,929,352	9,687,175
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	21	3,456,651	3,188,475
Այլ ակտիվներ	22	4,196,518	3,630,008
Ընդամենը ակտիվներ		422,459,658	366,674,196
Պարտավորություններ			
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	24	17,095,588	8,010,540
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	23	71,711,412	57,310,415
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		–	11,255
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	26	223,020,022	209,920,125
Ընթացիկ շահութահարկի պարտավորություններ		2,073,310	2,258,501
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	25	17,120,222	15,506,851
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	337,070	442,859
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	21	3,799,406	3,415,391
Այլ պարտավորություններ	27	12,840,916	6,313,467
Ընդամենը պարտավորություններ		347,997,946	303,189,404
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	28	33,971,850	33,971,850
Էմիսիոն եկամուտ		5,014,099	5,014,099
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		397,227	119,492
Զբաղիված շահույթ		35,078,536	24,379,351
Ընդամենը սեփական կապիտալ		74,461,712	63,484,792
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		422,459,658	366,674,196

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն**2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

	Ծան.	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		31,216,613	26,275,698
Վճարված տոկոսներ		(9,757,342)	(6,746,112)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		13,090,630	10,361,438
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		(9,686,593)	(6,863,060)
Չուտ վճարումներ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		90,012	272,222
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնականություններից		9,692,900	8,288,866
Այլ ստացված եկամուտ		255,376	288,183
Անձնակազմի գծով ծախսեր և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ		(11,102,753)	(9,147,534)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		6,468	678,417
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		(6,011,065)	7,293,125
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ		(215,641)	(20,856,671)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(44,807,782)	(38,058,088)
Առգրավված ակտիվներ		481,624	572,884
Այլ ակտիվներ		-	(262,859)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)			
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ		15,300,165	9,376,019
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		9,098,517	8,007,628
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		18,468,971	18,339,456
Այլ պարտավորություններ		58,297	104,285
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը			
		16,178,397	7,923,897
Վճարված շահութահարկ		(3,755,484)	(4,133,155)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր			
		12,422,913	3,790,742
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(26,735,877)	(11,910,651)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(89,084,470)	(56,426,143)
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից		22,049,808	9,463,826
Մուտքեր ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի մարումից		87,991,203	65,443,788
Ատոցիացված կազմակերպությունների ձեռքբերում	16	-	(7,000,000)
Ստացված շահաբաժիններ	16	1,080,000	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(2,973,827)	(3,493,292)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք		44,022	8,124
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր			
		(7,629,141)	(3,914,348)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Մուտքեր պարտքային արժեթղթերի թողարկումից	25(ա)	8,499,839	6,208,154
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	25(ա)	(6,673,525)	(3,982,629)
Մուտքեր ներգրավված միջոցներից	23(ա)	3,678,363	11,517,476
Ներգրավված միջոցների մարում	23(ա)	(3,706,737)	(3,290,975)
Վճարված շահաբաժիններ	28	(1,600,000)	(11,237,500)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	21(դ)	(577,226)	(276,834)
(Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված)/ ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր			
		(379,286)	(1,062,308)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ			
		4,414,486	(1,185,914)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(1,754,003)	1,520,173
Ակնկալվող վարկային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	11	757	(1,174)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	14	36,606,515	36,273,430
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ			
	14	39,267,755	36,606,515

Կից 1-ից 34 ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

	Բաժնետի- րական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Շենքերի վերագնա- հատումից հավելած	Ներդրու- մային արժեթղ- թերի իրական արժեքի փոփոխու- թյան գծով պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
հազ. դրամ						
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	33,971,850	5,014,099	96,917	(270,524)	19,859,721	58,672,063
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	15,757,130	15,757,130
Այլ համապարփակ վնաս						
Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս						
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գույք փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	302,230	-	302,230
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գույք փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	87,786	-	87,786
Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	390,016	-	390,016
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	390,016	-	390,016
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	390,016	15,757,130	16,147,146
Հայտարարված շահաբաժիններ (Ծան. 28)	-	-	-	-	(11,237,500)	(11,237,500)
Վերագնահատման հավելածի հակադարձում	-	-	(96,917)	-	-	(96,917)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,971,850	5,014,099	-	119,492	24,379,351	63,484,792

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար (շարունակություն)

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Շենքերի վերագնահատումից հավելած	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	33,971,850	5,014,099	–	119,492	24,379,351	63,484,792
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Շահույթ տարվա համար	–	–	–	–	15,799,185	15,799,185
Այլ համապարփակ վնաս						
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս						
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գույք փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	–	–	–	278,572	–	278,572
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գույք փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	–	–	–	(837)	–	(837)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	–	–	–	277,735	–	277,735
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	–	–	–	277,735	–	277,735
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	–	–	–	277,735	15,799,185	16,076,920
Հայտարարված շահաբաժիններ (Ծան. 28)	–	–	–	–	(5,100,000)	(5,100,000)
Մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,971,850	5,014,099	–	397,227	35,078,536	74,461,712

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 1990թ-ին և վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության 2007թ-ին: Նախկինում Բանկն իր գործունեությունն իրականացրել է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ անվանմամբ: 2018թ. հունիսին Բանկը վերանվանվել է «Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ի:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների և արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վարդանանց փ. 13: Բանկն ունի 15 մասնաճյուղ (2023թ.՝ 13 մասնաճյուղ): Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի 100% բաժնետերն էր Այրի Գրուփ ՓԲԸ-ն: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները դեռևս չեն հաստատվել Բանկի բաժնետերերի կողմից բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում: Բաժնետերերը իրավասու են փոփոխել ֆինանսական հաշվետվությունները թողարկումից հետո:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 33-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ուկրաինայի հետ պատերազմի արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ խիստ տնտեսական պատժամիջոցներ են սահմանել Ռուսաստանի և Բելառուսի նկատմամբ՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, այլ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ: Պատերազմի սկզբից ի վեր նկատվել է ռուսական ռուբլու՝ արտարժույթի նկատմամբ զգալի անկայունություն, ինչպես նաև՝ Ռուսաստանի արժեթղթերի շուկայում և այլ շուկաներում ցուցակված ռուսական ընկերությունների արժեքի զգալի կորուստ: Իրավիճակը դեռ չի հանգուցալուծվել, սակայն այն արդեն հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և ամբողջ աշխարհում: Ուկրաինան և Ռուսաստանը Հայաստանի համար կարևոր առևտրային գործընկերներ են:

Պատերազմի արդյունքում գրանցվեց ոչ ռեզիդենտների հոսք (հատկապես Ռուսաստանից) Հայաստան՝ նպաստելով Ռուսաստանից, Ուկրաինայից և Բելառուսից դրամական մուտքերի ծավալների զգալի աճին և պլաստիկ քարտերով գործարքների ակտիվացմանը: Բանկի ղեկավարությունը հետևում է տնտեսական իրավիճակին ներկայիս միջավայրում: Զանի որ պատերազմը դեռ շարունակվում է, անհնար է արժանահավատորեն գնահատել այն վերջնական ազդեցությունը, որը կարող է ունենալ Բանկի գործունեության վրա, քանի որ ընդհանուր առմամբ անորոշություն կա տնտեսության վրա ազդեցության աստիճանի վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն և ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների մեկնաբանությունների կոմիտեի կողմից հրապարակված մեկնաբանությունների համաձայն:

(հազար ՀՀ դրամ)

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

(բ) Հափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 396.56 դրամ և 404.79 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 413.89 դրամ և 447.9 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) զնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող վարկային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 29:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը - Ծանոթագրություն 29,
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում - Ծանոթագրություն 34.

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

ա) Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար (եթե այլ բան նշված չէ): Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը հրապարակվել է, բայց դեռևս ուժի մեջ չի մտել:

ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի փոփոխություններ. Վարձակալության գծով պարտավորություն վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքներում

ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի փոփոխությունները հստակեցնում են այն պահանջները, որոնք վաճառող-վարձակալող օգտագործում է վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքներում առաջացած վարձակալության գծով պարտավորությունների չափման նպատակով, ապահովելով այն փաստը, որ վաճառող-վարձակալող չի ճանաչում օգուտի կամ վնասի որևէ գումար, որը վերաբերում է դրա օգտագործման իրավունքին:

Փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 1 ստանդարտի փոփոխությունները հստակեցնում են պարտավորությունները որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգելու պահանջները: Փոփոխությունները պարզաբանում են՝

- ▶ Ինչ է նշանակում մարումը հետաձգելու իրավունք,
- ▶ Որ հետաձգելու իրավունքը պետք է գոյություն ունենա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում,
- ▶ Որ դասակարգման վրա չի ազդում կազմակերպության՝ հետաձգելու իրավունքը օգտագործելու հավանականությունը,
- ▶ Որ միայն այն դեպքում, երբ փոխարկելի պարտավորության մեջ ներդրված ածանցյալ գործիքն ինքնին հանդիսանում է բաժնային գործիք, ապա պարտավորության պայմանները չեն ազդի դրա դասակարգման վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում. Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ

Ինչպես նաև, կազմակերպությունը պարտավոր է բացահայտել փաստը, երբ վարկային պայմանագրից բխող պարտավորությունը դասակարգվում է որպես ոչ ընթացիկ և կազմակերպության՝ մարումը հետաձգելու իրավունքը պայմանավորված է տասներկու ամիսների ընթացքում ապագա պայմանագրային դրույթների պահպանմամբ:

Փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի պարտավորությունների դասակարգման վրա:

Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ – փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7 և ՖՀՄՍ 7 ստանդարտներում

ՀՀՄՍ 7 *Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն* և ՖՀՄՍ 7 *Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ* ստանդարտների փոփոխությունները պարզաբանում են մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածությունների հատկանիշները և պահանջում են հավելյալ բացահայտումներ նման պայմանավորվածությունների համար: Տվյալ փոփոխության մեջ բացահայտման պահանջների նպատակն է աջակցել ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողներին հասկանալու մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածությունների ազդեցությունը կազմակերպության պարտավորությունների, դրամական հոսքերի և իրացվելության ռիսկի վրա:

Փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների դասակարգման վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ (շարունակություն)

(բ) Դեռևս չգործող, բայց հրապարակված ստանդարտներ

Ստորև նկարագրված են հրապարակված նոր և փոփոխված ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները, որոնք Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ժամանակ դեռևս ուժի մեջ չեն եղել: Բանկը պատրաստվում է կիրառելիության դեպքում ընդունել այս նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, երբ դրանք ուժի մեջ մտնեն:

Փոխանակելիության բացակայություն - ՀՀՄՍ 21 ստանդարտի փոփոխություններ

2023 թվականի օգոստոսին ՀՀՄՍ-ն հրապարակեց ՀՀՄՍ 21 *Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ* ստանդարտի փոփոխությունները՝ հստակեցնելու, թե ինչպես պետք է կազմակերպությունը գնահատի՝ արդյոք արտարժույթը փոխանակելի է, և ինչպես պետք է որոշի սիդոս փոխարժեքը փոխանակելիության բացակայության դեպքում: Փոփոխությունները նաև պահանջում են տեղեկատվության բացահայտում, որը թույլ է տալիս կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողներին հասկանալ, թե ինչպես է մեկ այլ արժույթով փոխանակման ոչ ենթակա արժույթը ազդում կամ անկնկալվում է, որ կազմի կազմակերպության ֆինանսական արդյունքների, ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2025թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վաղաժամկետ ընդունումը թույլատրվում է, սակայն անհրաժեշտ են բացահայտումներ: Փոփոխությունների կիրառման դեպքում կազմակերպությունը չի կարող վերաներկայացնել համեմատական տեղեկատվությունը:

Ակնկալվում է, որ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման մեջ. Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 9 և ՀՀՄՍ 7 ստանդարտներում

2024 թվականի մայիսի 30-ին ՀՀՄՍ-ն հրապարակել է ՀՀՄՍ 9 և ՀՀՄՍ 7 ստանդարտների փոփոխությունները - Փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման մեջ (այսուհետ՝ Փոփոխություններ): Փոփոխությունները ներառում են՝

- ▶ Պարզաբանում, որ ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է «մարման ամսաթվին» և ներկայացնում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության հնարավորություն (եթե բավարարված են հատուկ պայմաններ)՝ ապաճանաչել մարված ֆինանսական պարտավորությունը՝ կիրառելով էլեկտրոնային վճարային համակարգ մինչև մարման ամսաթիվը:
- ▶ Լրացուցիչ ուղեցույց այն մասին, թե ինչպես պետք է գնահատվեն պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը բնապահական, սոցիալական և կորպորատիվ կառավարման և նմանատիպ հատկանիշներով ֆինանսական ակտիվների համար:
- ▶ Պարզաբանումներ այն մասին, թե ինչն է «առանց ռեգրեսի հատկանիշները» և որոնք են պայմանագրորեն կապակցված գործիքների բնութագրերը:
- ▶ Պայմանական հատկանիշներով ֆինանսական գործիքների բացահայտման և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով իրական արժեքով դասակարգված բաժնային գործիքների բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են 2026թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Վաղ ընդունումը թույլատրվում է միայն ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և համապատասխան բացահայտումների համար փոփոխությունները վաղաժամ ընդունելու հնարավորությամբ: Բանկը ներկայումս մտադիր չէ վաղաժամ ընդունել Փոփոխությունները:

Ինչ վերաբերում է էլեկտրոնային վճարային համակարգի միջոցով մարվող ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման փոփոխություններին, Բանկը ներկայումս գնահատում է բոլոր էական էլեկտրոնային վճարային համակարգերը, որոնք օգտագործվում են տարբեր իրավասություններում, որտեղ նա իրականացնում է իր գործունեությունը, որպեսզի գնահատի, թե արդյոք փոփոխությունները կհանգեցնեն էական փոփոխության ընթացիկ գործունեության հետ կապված և արդյոք այն համապատասխանում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման պայմաններին մինչև մարման ամսաթիվը նմանատիպ ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման գծով: Ավելին, Բանկը վերանայում է իր բոլոր վճարային համակարգերը (օրինակ՝ չեկեր, կրեդիտ քարտեր, դեբետային քարտեր)՝ ապահովելու, որպեսզի համապատասխան ֆինանսական ակտիվները ապաճանաչվեն, երբ մարված է դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ իրավունքը, և որպեսզի համապատասխան ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվեն մարման ամսաթվին:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ (շարունակություն)

(բ) Դեռևս չգործող, բայց հրապարակված ստանդարտներ (շարունակություն)

Բացի այդ, Բանկը գնահատում է Փոփոխությունների ազդեցությունը իր ֆինանսական ակտիվների վրա, որոնք ներառում են բնապահպանական, սոցիալական և կառավարման հետ կապված հատկանիշներ և այլ նմանատիպ պայմանական հատկանիշներ, ինչպես նաև առանց ռեգրեսի իրավունքի ֆինանսավորման և պայմանագրորեն կապակցված գործիքների վրա: Նախնական գնահատման հիման վրա, չի ակնկալվում, որ այս ոլորտներում կատարված փոփոխությունները Էական ազդեցություն կունենան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, սակայն գնահատումը դեռևս ավաչտված չէ:

ՖՅՄՍ 18 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում

2024 թվականի ապրիլին ՀՀՄՍԽ -ն հրապարակել է ՖՅՄՍ 18 ստանդարտը, որը փոխարինում է ՀՀՄՍ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում ստանդարտին: ՖՅՄՍ 18-ը նոր պահանջներ է ներկայացնում շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ներկայացման գծով՝ ներառյալ որոշ հանրագումարներ և միջանկյալ հանրագումարներ: Ավելին, կազմակերպությունները պարտավոր են շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում բոլոր եկամուտներն ու ծախսերը դասակարգել ըստ հինգ կատեգորիաների՝ գործառնական, ներդրումային, ֆինանսավորման, շահութահարկ, ընդհատված գործառնականություններ, որոնցից առաջին երեք կատեգորիաները նոր են:

Այն նաև պահանջում է նոր, ղեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչների, եկամուտների և ծախսերի միջանկյալ հանրագումարների բացահայտում և ներառում է ֆինանսական տեղեկատվության համախմբման և տարանջատման նոր պահանջներ՝ հիմնված հիմնական ֆինանսական հաշվետվությունների և ծանոթագրությունների «դերերի» վրա:

Բացի այդ, ՀՀՄՍ 7 Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն ստանդարտում կատարվել են նեղ շրջանակի փոփոխություններ, որոնք ներառում են գործառնականություններից դրամական հոսքերի՝ անուղղակի մեթոդով որոշելու մեկնարկային կետի փոփոխություն՝ «շահույթ կամ վնաս»-ից դեպի «գործառնական շահույթ կամ վնաս» և շահաբաժիններից ու տոկոսագումարներից դրամական հոսքերի դասակարգման ընտրության հնարավորության վերացում: Ավելին, որոշակի համապատասխան փոփոխություններ են կատարվել մի քանի այլ ստանդարտներում:

ՖՅՄՍ 18 ստանդարտը և այլ ստանդարտների փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2027 թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է, սակայն անհրաժեշտ է բացահայտում: ՖՅՄՍ 18-ը կիրառվելու է հետընթաց:

Ներկայումս Բանկն աշխատում է բացահայտել այն բոլոր ազդեցությունները, որոնք փոփոխությունները կունենան հիմնական ֆինանսական հաշվետվությունների և ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների վրա:

ՖՅՄՍ 19 Դուստր կազմակերպություններ՝ առանց հրապարակային հաշվետվողականության: Բացահայտումներ

2024 թվականի մայիսին ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակել է ՖՅՄՍ 19 ստանդարտը, որը հնարավորություն է տալիս իրավասու կազմակերպություններին ընտրություն կատարել՝ կիրառելու նվազեցված պահանջները բացահայտումների նկատմամբ՝ միաժամանակ կիրառելով հաշվապահական հաշվառման այլ ՖՅՄՍ ստանդարտների ճանաչման, չափման և ներկայացման պահանջները: Իրավասու լինելու համար, կազմակերպությունը պետք է հանդիսանա դուստր կազմակերպություն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, ինչպես սահմանված է ՖՅՄՍ 10 ստանդարտում, չի կարող ունենալ հրապարակային հաշվետվողականություն, և պետք է ունենա մայր կազմակերպություն (վերջնական կամ միջանկյալ), որը պատրաստում է հանրության օգտագործման համար հասանելի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք համապատասխանում են ՀՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին: ՖՅՄՍ 19 ստանդարտը ուժի մեջ է մտնում 2027 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, իսկ վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է:

Քանի որ Բանկի պարտքային գործիքները հրապարակայնորեն շրջանառվում են, այն իրավասու չէ կիրառել ՖՅՄՍ 19 ստանդարտը:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է Բանկի կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների, արժեզրկման և վճարումների մասով մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց համար որոշում է կայացվում իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն արտացոլել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Նման ներդրումների համար վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են կանխիկ դրամական միջոցները և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող արտարժույթով պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույթ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն դրույթն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույթը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող վարկային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույթ՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող վարկային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույթի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույթի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(գ) Տոկոսներ (շարունակություն)

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերազնախառնման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի վարկային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ▶ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- ▶ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 6):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխառվողության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխառվողության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ (շարունակություն)

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ▶ ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ▶ ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ▶ ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ▶ ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները:

- ▶ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ▶ ակնկալվող վարկային կորուստ և հակադարձումներ և
- ▶ արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- ▶ պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ▶ ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- ▶ բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ▶ ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները, - օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա:
- ▶ նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված վարկային ռիսկի և փոխառության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- ▶ պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- ▶ լծակավորման հատկանիշը,
- ▶ վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- ▶ պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածություններ), և
- ▶ հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխառության հանձնառությունների, դասակարգում է ամրոտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4 (ե) կետում: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխառությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեյո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեյո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետզնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեյո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հակադարձ հետզնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրազործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Բանկը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրազործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- ▶ վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- ▶ մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ▶ ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- ▶ ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար վերափոխման նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Սյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Դա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ▶ ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- ▶ գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ▶ փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ▶ ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

vi. Արժեզրկում

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող վարկային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- ▶ պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ▶ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- ▶ փոխառվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող վարկային կորուստներին հավասար գումարով.

- ▶ պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր վարկային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- ▶ այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով վարկային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 29):

12-ամսյա ակնկալվող վարկային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող վարկային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող վարկային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող վարկային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ: 2-րդ փուլ դասվում են այն ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով վարկային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոնք սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներ և որոնք վարկային առումով արժեզրկված են, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Ակնկալվող վարկային կորուստների չափում

Ակնկալվող վարկային կորուստները վարկային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- ▶ *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- ▶ *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- ▶ *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- ▶ *Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած վարկային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 29:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող վարկային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- ▶ Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 29 (բ)):
- ▶ Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- ▶ վարկառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- ▶ պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- ▶ Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- ▶ հավանականությունը, որ վարկառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- ▶ արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են վարկառուի վիճակի վաղաքարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- ▶ վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- ▶ վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- ▶ նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- ▶ պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- ▶ գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող վարկային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- ▶ *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- ▶ *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- ▶ *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող վարկային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող վարկային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- ▶ *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ վարկառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ▶ ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- ▶ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)),
- ▶ բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՀՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՀՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) ՀՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: 2023 Ֆինանսական տարվանից Բանկը կամավոր փոխել է իր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հիմնական միջոցների «հող և շենքեր» կատեգորիայի համար՝ վերագնահատման մոդելից դեպի սկզբնական արժեքի մոդելի անցնելով: Լրացուցիչ մանրամասների համար տես Ծանոթագրություն 20:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(Ժ) Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է երբ հիմնական միջոցը պատրաստ է օգտագործման: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են:

- շենքեր	50 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ*	4-10 տարի
- փոխադրամիջոցներ	8 տարի
- տնտեսական գույք*	5 տարի

* կապի սարքավորումների, տնտեսական գույքի համար, որոնց արժեքը չի գերազանցում 50 հազ. դրամը, օգտակար ծառայության ժամկետ է գնահատվում 1 տարի

Վարձակալած գույքի բարելավումները կապիտալացվում են և մաշվում վարձակալության ժամկետից և իրենց օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում՝ գծային մեթոդով:

(ի) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

(լ) Առգրավված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ձեռք է բերում գույքի սեփականության իրավունքը:

Առգրավված ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծությունների նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման պահին առգրավված ակտիվները չափվում են այն վարկի հաշվեկշռային արժեքով, որի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցություն՝ ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, իրենից ներկայացնում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում հանած հարակից վաճառքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո առգրավված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից օգուտը և կորուստը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում շահույթում կամ վնասում:

(խ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման միջև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքներից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքներ չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(իւ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում (շարունակություն)

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջման մինչև հարկումը դրույթով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(հ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(h) Հարկում (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վստահության, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ծ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնականության հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է երեք գործառնական սեզմենտից՝ մանրածախ, կորպորատիվ, առևտրային ու ներդրումային:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բանկն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(iv) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր (շարունակություն)

(ո) Վարձակալություն (շարունակություն)

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես գեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Բանկը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակներով և հիմնվելով մատուցվող ապրանքների, ծառայությունների տարատեսակների վրա, Բանկը բաժանվում է հետևյալ երեք սեզմենտների՝

Մանրածախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ, սպառողական, հիփոթեքային վարկերի տրամադրում, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի սպասարկում և փոքր ու միկրո վարկեր:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Գանձապետական և ֆինանսական, ներդրումային բանկային ծառայություններ և այլ կենտրոնական գործառնություններ:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության գնահատման նպատակով ղեկավարությունը հետևում է իր բիզնես միավորների գործառնական արդյունքներին առանձին-առանձին: Շահութահարկը կառավարվում է շահույթը հարկումից առաջ միասնական հիմքով և բաշխվում է գործառնական սեզմենտների միջև:

Ստորև նշված աղյուսակները ներկայացնում են Բանկի գործառնական սեզմենտների գծով եկամտի և շահույթի, ինչպես նաև առանձին ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

2024 / հազ. դրամ	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Այլ չբաշխված	Ընդամենը
Արտաքին աղբյուրներից եկամուտ					
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	15,976,735 (4,926,766)	7,649,088 (3,200,168)	7,906,616 (1,255,044)	-	31,532,439 (9,381,978)
Տոկոսային ծախս				-	
Չուտ տոկոսային եկամուտ	11,049,969	4,448,920	6,651,572	-	22,150,461
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	8,727,714	3,904,009	458,907	-	13,090,630
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	(6,356,293)	(2,513,198)	(817,627)	-	(9,687,118)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ/(ծախս)	2,371,421	1,390,811	(358,720)	-	3,403,512
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	2,676,136	2,931,536	3,688,868	-	9,296,540
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ասոցիացված կազմակերպությունների շահույթի բաժնեմաս	-	-	-	1,091,379	1,091,379
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	-	-	528,261	-	528,261
Չուտ իրացված օգուտ ներդրումային արժեթղթերի գծով	-	-	34,021	-	34,021
Այլ գործառնական եկամուտ	491,302	129,856	23,847	5,823	650,828
Այլ գործառնական ծախս	(408,617)	(47,202)	(3,557)	(3,539)	(462,915)
Գործառնական եկամուտ	16,180,211	8,853,921	10,564,292	1,093,663	36,692,087
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ	(1,558,338)	225,655	(144,456)	(153,188)	(1,630,327)
Արժեզրկումից այլ կորուստներ	-	-	-	(197,557)	(197,557)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(6,156,632)	(2,517,134)	(304,541)	-	(8,978,307)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(4,841,181)	(1,701,805)	(115,424)	(24,763)	(6,683,173)
Սեզմենտի շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	3,624,060	4,860,637	9,999,871	718,155	19,202,723
Շահութահարկի գծով ծախս	(894,983)	(667,293)	(1,841,262)	-	(3,403,538)
Շահույթ տարվա համար	2,729,077	4,193,344	8,158,609	718,155	15,799,185

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

	Մանրածախ բանկային գործունեու- թյուն	Կորպորատիվ բանկային գործունե- ություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործու- նեություն	Այլ չբաշխված	Ընդամենը
2023թ. / հազ. դրամ					
Արտաքին աղբյուրներից եկամուտ					
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	12,500,174 (3,390,564)	5,373,379 (3,480,243)	8,057,496 (227,614)	- -	25,931,049 (7,098,421)
Տոկոսային ծախս Չուտ տոկոսային եկամուտ	9,109,610	1,893,136	7,829,882	-	18,832,628
Միջևորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	6,781,758	3,139,263	176,605	263,812	10,361,438
Միջևորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	(4,601,940)	(2,010,587)	(250,533)	-	(6,863,060)
Միջևորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ/(ծախս)	2,179,818	1,128,676	(73,928)	263,812	3,498,378
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ասոցիացված կազմակերպությունների շահույթի բաժնեմաս	2,229,826	3,072,659	2,157,662	-	7,460,147
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	-	-	-	575,245	575,245
Չուտ իրացված (վնաս)/օգուտ ներդրումային արժեթղթերի գծով	-	-	(93,720)	-	(93,720)
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	(63,187)	186,900	3,666	106,097	233,476
Գործառնական եկամուտ	13,456,067	6,281,371	10,892,835	945,154	31,575,427
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ	(98,579)	(121,430)	(49,968)	(112,023)	(382,000)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(4,738,531)	(2,265,419)	(205,275)	(60,520)	(7,269,745)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(3,575,170)	(1,064,976)	(81,596)	(20,042)	(4,741,784)
Սեզմենտի շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	5,043,787	2,829,546	10,555,996	752,569	19,181,898
Շահութահարկի գծով ծախս	(900,526)	(505,192)	(1,884,685)	(134,365)	(3,424,768)
Շահույթ տարվա համար	4,143,261	2,324,354	8,671,311	618,204	15,757,130

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

Ստորև նշված աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի գործառնական սեզմենտների գծով ակտիվները և պարտավորությունները՝ 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31 դրությամբ՝

	2024թ. դեկտեմբերի 31					
	Տոկոսակիր					
	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Զբաղիված մնացորդներ	Ներդրում ասոցիացված կազմակերպություններում	Ընդամենը
Ակտիվներ	124,328,852	76,530,151	154,306,022	59,708,010	7,586,623	422,459,658
Պարտավորություններ	126,785,855	100,033,573	105,927,222	15,251,296	–	347,997,946

	2023թ. դեկտեմբերի 31					
	Տոկոսակիր					
	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Զբաղիված մնացորդներ	Ներդրում ասոցիացված կազմակերպություններում	Ընդամենը
Ակտիվներ	96,687,107	62,197,392	144,392,513	55,821,939	7,575,245	366,674,196
Պարտավորություններ	115,787,108	97,548,408	80,839,061	9,014,827	–	303,189,404

Տոկոսակիր ակտիվները ներառում են շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները, ներդրումային արժեթղթերը, բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկերը և այլ մնացորդներ, հակադարձ ռեպո պայմանագրերով ստացվելիք գումարները, հաճախորդներին տրված վարկերը:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված ավանդներ և այլ մնացորդները, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները, Բանկի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր:

Զբաղիված մնացորդները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, հիմնական միջոցները, ոչ նյութական ակտիվները, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները, առգրավված ակտիվները, այլ ակտիվները, հետաձգված հարկային պարտավորությունը, շահութահարկի գծով ընթացիկ պարտավորությունները և այլ պարտավորություններ:

Աշխարհագրական տեղեկատվություն

Բանկի գործունեությունը կենտրոնացած է Հայաստանում: Բանկը Հայաստանից դուրս ոչ ընթացիկ ակտիվներ չունի, բացի ֆինանսական գործիքներից:

Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ

ՖՀՄՍ 15-ի շրջանակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի բացվածքը ըստ սեզմենտների 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հետևյալն է՝

	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Այլ չբաղիված	Ընդամենը
2024թ. / հազ. դրամ					
Միջևորդավճարների գծով եկամուտ					
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	6,885,182	2,935,334	–	–	9,820,516
Միջևորդավճարներ վճարային համակարգերից	1,198,733	–	–	–	1,198,733
Դրամական փոխանցումներ	261,529	595,137	8,991	–	865,657
Հաշիվներից կանխիկի ելքագրում և հաշիվների սպասարկում	295,789	371,839	2,610	–	670,238
Արտարժույթի փոխադրում	–	–	400,368	–	400,368
Այլ	86,484	1,697	46,937	–	135,118
Ընդամենը	8,727,717	3,904,007	458,906	–	13,090,630

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

2023թ. / հազ. դրամ	Մանրածախ բանկային գործունեու- թյուն	Կորպորատիվ բանկային գործունե- ություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործու- նեություն	Այլ չբաշխված	Ընդամենը
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ					
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	5,419,996	2,268,766	–	–	7,688,762
Միջնորդավճարներ վճարային համակարգերից	911,440	–	–	–	911,440
Դրամային փոխանցումներ	212,431	425,963	–	–	638,394
Հաշիվներից կանխիկի ելքագրում և հաշիվների սպասարկում	187,560	429,070	–	–	616,630
Արտարժույթի փոխադրում	–	–	139,171	–	139,171
Այլ	50,331	15,463	37,435	263,812	367,041
Ընդամենը	6,781,758	3,139,262	176,606	263,812	10,361,438

6. Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	22,572,986	17,266,184
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,230,795	4,759,755
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,665,378	1,448,290
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	856,335	663,785
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	847,749	1,531,740
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	344,317	248,618
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	14,879	12,677
	31,532,439	25,931,049
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,198,992	3,772,929
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	3,119,789	2,357,136
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	849,257	39,520
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	759,633	672,885
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	393,231	255,887
Այլ	61,076	64
	9,381,978	7,098,421
Չուտ տոկոսային եկամուտ	22,150,461	18,832,628

(հազար ՀՀ դրամ)

7. Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ*
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	9,820,516	7,688,762
Միջնորդավճարներ վճարային համակարգերից	1,198,733	911,440
Դրամային փոխանցումներ	865,657	638,394
Հաշիվներից կանխիկի ելքագրում և հաշիվների սպասարկում	670,238	616,630
Արտարժույթի փոխադրում	400,368	139,171
Այլ	135,118	367,041
	13,090,630	10,361,438
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Գործարքներ քարտերով	6,426,674	4,651,830
Վճարային համակարգերի սպասարկում	2,313,623	1,820,654
Արտարժույթի փոխադրում	800,770	220,901
Այլ	146,051	169,675
	9,687,118	6,863,060
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	3,403,512	3,498,378

* Որոշակի վերադասակարգումներ են կատարվել նախորդ տարվա ֆինանսական հաշվետվություններում ընթացիկ տարվա ներկայացմանը համապատասխանելու համար: Այս վերադասակարգումները որևէ ազդեցություն չեն ունեցել զուտ շահույթի կամ սեփական կապիտալի վրա, ինչպես նախկինում ներկայացվել է: Մասնավորապես, 2023 թվականին պլաստիկ քարտերից կանխիկացման համար գանձվող ծառայությունների վճարը 1,456,095 դրամի չափով վերադասակարգվել է «Դրամական միջոցների կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում» հոդվածից՝ «Պլաստիկ քարտերի սպասարկում» հոդվածում:

(ա) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը չափվում է հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված հատուցման հիման վրա: Բանկը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ծառայության նկատմամբ հսկողությունը: Պայմանավորված ծառայությունների բնույթով՝ Բանկը չունի էական պայմանագրի գծով ակտիվներ և պարտավորություններ 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչումը ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայություններ	Բանկը մատուցում է բանկային ծառայություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, այդ թվում՝ հաշիվների կառավարման, վարկային քարտերի և հաշիվների սպասարկման, փոխանցումների ծառայություններ: Հաշիվների ընթացիկ կառավարման ծառայության վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից ամսական կտրվածքով: Բանկը կանոնավոր կերպով սահմանում է դրույքաչափեր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայությունների համար առանձին հիմունքով: Սպասարկման վճարները գանձվում են ամսական կտրվածքով և հիմնված են կանոնավոր կերպով վերանայվող հաստատուն դրույքաչափերի վրա: Դրամական փոխանցումների գործարքի վրա հիմնված վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից՝ գործարքն իրականացնելիս:	Հաշիվների սպասարկումից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցմանը զուգընթաց: Գործարքներից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի որոշակի պահին՝ գործարքն իրականացնելիս:

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	9,717,990	8,288,866
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(421,450)	(828,719)
	9,296,540	7,460,147

9. Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերագնահատումից զուտ օգուտ	438,249	797,051
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վաճառքից զուտ մուտքեր	90,012	272,222
	528,261	1,069,273

10. Չուտ այլ գործառնական եկամուտ

Այլ գործառնական եկամուտ	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	367,329	204,470
Օգուտ առգրավված ակտիվների վաճառքից	37,376	20,591
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	–	(241,776)
Այլ	251,747	250,191
	650,828	233,476

Այլ գործառնական ծախս	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	268,359	–
Այլ	194,556	–
	462,915	–

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2024թ.			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	758	-	-	758
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(42,056)	-	-	(42,056)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(45,633)	-	-	(45,633)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ	589,255	-	-	589,255
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(5,547)	-	-	(5,547)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(311,406)	42,420	(26,706)	(295,692)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	(296,525)	(452,720)	(936,995)	(1,686,240)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(130,974)	-	-	(130,974)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(14,198)	-	-	(14,198)
Ընդամենը	(256,326)	(410,300)	(963,701)	(1,630,327)

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2023թ.			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,174)	-	-	(1,174)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(34,823)	-	-	(34,823)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(25,257)	-	-	(25,257)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ	(52,433)	-	-	(52,433)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,268	-	-	7,268
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(252,225)	62,297	231,359	41,431
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	(85,641)	(100,001)	(15,609)	(201,251)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(20,670)	-	(94,238)	(114,908)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(853)	-	-	(853)
Ընդամենը	(465,808)	(37,704)	121,512	(382,000)

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. համար:

հազ. դրամ	2024թ.*			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(769,831)	(28,958)	(1,854,436)	(2,653,225)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	–	–	–	–
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	65	(65)	–	–
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	55	117	(172)	–
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում, ներառյալ մարված ակտիվներ	337,964	42,420	(26,706)	353,678
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(649,370)	–	–	(649,370)
Փոխարժեքային տարբերություններից և այլ շարժեր	(63,256)	(13,874)	(56,523)	(133,653)
Դուրսգրումներ /վերականգնումներ	–	–	1,484,412	1,484,412
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,144,373)	(360)	(453,425)	(1,598,158)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդոկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող վարկային կորուստները:

հազ. դրամ	2024թ.*			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(845,542)	(233,184)	(893,343)	(1,972,069)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(73,366)	48,136	25230	–
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	68,806	(89,547)	20,741	–
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	204,723	801,859	(1,006,582)	–
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում, ներառյալ մարված ակտիվներ	1,448,257	(452,720)	(936,995)	58,542
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(1,744,782)	–	–	(1,744,782)
Փոխարժեքային տարբերություններից և այլ շարժեր	(28,381)	(164,434)	(124,919)	(317,734)
Դուրսգրումներ /վերականգնումներ	–	–	1,293,179	1,293,179
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(970,285)	(89,890)	(1,622,689)	(2,682,864)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդոկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող վարկային կորուստները:

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ (շարունակություն)

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց պորտֆելների համախառն հաշվեկշռային արժեքի էական փոփոխությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների, ներկայացված են Ծանոթագրություն 19-ի (ա) կետում:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. համար:

հազ. դրամ	2023թ.*			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(517,706)	(89,167)	(1,887,703)	(2,494,576)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	–	–	–	–
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	5	(5)	–	–
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	11,360	26	(11,386)	–
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում, ներառյալ մարված ակտիվներ	227,056	62,297	231,359	520,712
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(479,281)	–	–	(479,281)
Փոխարժեքային տարբերություններից և այլ շարժեր	(11,265)	(2,109)	(151,493)	(164,867)
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	–	–	(48,105)	(48,105)
Դուրսգրումներ /վերականգնումներ	–	–	12,892	12,892
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(769,831)	(28,958)	(1,854,436)	(2,653,225)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող վարկային կորուստներ:

հազ. դրամ	2023թ.*			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(761,243)	(167,970)	(998,311)	(1,927,524)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(11,223)	8,118	3,105	–
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	148,828	(153,691)	4,863	–
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	99,365	180,468	(279,833)	–
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում, ներառյալ մարված ակտիվներ	1,004,878	(100,001)	(15,609)	889,268
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(1,090,519)	–	–	(1,090,519)
Փոխարժեքային տարբերություններից և այլ շարժեր	(235,628)	(108)	(81,468)	(317,204)
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	–	–	(681,189)	(681,189)
Դուրսգրումներ /վերականգնումներ	–	–	1,155,099	1,155,099
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(845,542)	(233,184)	(893,343)	(1,972,069)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող վարկային կորուստներ:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց պորտֆելների համախառն հաշվեկշռային արժեքի էական փոփոխությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների, ներկայացված են Ծանոթագրություն 19-ի (ա) կետում:

(հազար ՀՀ դրամ)

12. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	2,265,087	1,529,581
Ոչ փոխհատուցելի հարկեր և տուրքեր	827,376	505,432
Գովազդ և շուկայավարում	793,020	552,468
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	485,526	376,004
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	471,236	494,843
Մասնագիտական ծառայություններ	465,292	324,273
Գրասենյակային և կոմունալ ծառայությունների ծախսեր	336,736	255,604
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	314,481	185,687
Ապահովագրություն	224,275	197,606
Անվտանգության ծառայություն	176,393	111,742
Վարձակալության ծախսեր	85,872	60,405
Այլ	237,879	148,139
	6,683,173	4,741,784

* 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի կազմում ներառված 579,805 հազար դրամ գումարը (2023թ.՝ 355,283 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային՝ ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 21):

13. Շահութահարկի գծով ծախս

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	3,570,293	3,398,085
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(166,755)	26,683
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	3,403,538	3,424,768

2024թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2023թ-ին՝ 18%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2024 հազ. դրամ	%	2023 հազ. դրամ	%
Շահույթը մինչև շահութահարկով հարկումը	19,202,723		19,181,898	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(3,456,490)	(18)	(3,452,742)	(18)
Զիարկվող եկամուտ/(չնվազեցվող ծախսեր)	52,952	—	27,974	—
	(3,403,538)	(18)	(3,424,768)	(18)

(հազար ՀՀ դրամ)

13. Շահութահարկի գծով ծախս (շարունակություն)**(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ**

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ.դրամ	Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(45,324)	2,943	–	(42,381)
Ներդրումային արժեթղթեր Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,408	13,964	(60,966)	(38,594)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	74,277	(101,586)	–	(27,309)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(795,278)	58,493	–	(736,785)
Առգրավված ակտիվներ	993	3,482	–	4,475
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	–	35,560	–	35,560
Այլ ակտիվներ	(573,926)	(48,271)	–	(622,197)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(143,879)	49,001	–	(94,878)
Այլ պարտավորություններ	614,770	69,123	–	683,893
	417,100	84,046	–	501,146
	(442,859)	166,755	(60,966)	(337,070)
հազ.դրամ	Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(255)	(45,069)	–	(45,324)
Ներդրումային արժեթղթեր Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	72,967	21,056	(85,615)	8,408
Հաճախորդներին տրված վարկեր	27,519	46,758	–	74,277
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(736,104)	(59,174)	–	(795,278)
Առգրավված ակտիվներ	(30,691)	20,036	11,648	993
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(372,783)	(201,143)	–	(573,926)
Այլ ակտիվներ	(54,337)	(89,542)	–	(143,879)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	406,622	208,148	–	614,770
Այլ պարտավորություններ	344,853	72,247	–	417,100
	(342,209)	(26,683)	(73,967)	(442,859)

(հազար ՀՀ դրամ)

13. Շահութահարկի գծով ծախս (շարունակություն)**(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ**

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			2023թ.		
	Գումարը նախքան հարկում	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկու- մից հետո	Գումարը նախքան հարկում	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկու- մից հետո
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գույք փոփոխություն	339,722	(61,150)	278,572	368,573	(66,343)	302,230
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գույք փոփոխություն	(1,021)	184	(837)	107,058	(19,272)	87,786
Այլ համապարփակ եկամուտ	338,701	(60,966)	277,735	475,631	(85,615)	390,016

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցները դրամարկղում	9,860,201	12,392,695
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	17,382,478	11,314,810
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
AA- -ից AA+ վարկանիշով	169,976	–
A- -ից A+ վարկանիշով	3,177,068	4,266,361
BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	528,419	2,286,965
BB- -ից BB+ վարկանիշով	3,410,367	1,600,412
B- -ից B+ վարկանիշով	815	832
Չվարկանշված	4,740,265	4,747,032
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	12,026,910	12,901,602
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,269,589	36,609,107
Վարկային կորստի պահուստ	(1,834)	(2,592)
Ընդամենը գույք դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,267,755	36,606,515

Վարկանիշերը հիմնված են «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի տվյալների վրա: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները պարտքային առումով արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Բանկի գնահատմամբ չվարկանշված գործիքների համար այդ մնացորդներից միջոցների ելքագրելու իրավունքը չի սահմանափակվում:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2023թ-ին նման բանկ չկար, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

15. Ներդրումային արժեթղթեր**(ա) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր**

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	2,431,684	2,787,581
Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	1,618,333	1,672,182
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	4,050,017	4,459,763
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
BB- -ից BB+ վարկանիշով	4,868,218	3,224,119
B- -ից B+ վարկանիշով	1,397,732	970,345
չվարկանշված	4,281,398	1,790,735
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	10,547,348	5,985,199
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	742,094	367,745
Ընդամենը բաժնային գործիքներ	742,094	367,745
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	15,339,459	10,812,707
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	385,583	–
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	385,583	–
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	385,583	–
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15,725,042	10,812,707

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	20,434,604	18,597,200
Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	19,332,706	18,124,385
Այլ երկրների պետական արժեթղթեր	–	11,657,843
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	39,767,310	48,379,428
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
BB- -ից BB վարկանիշով	5,643,417	5,115,065
չվարկանշված	1,098,255	1,030,260
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	6,741,672	6,145,325
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	46,508,982	54,524,753
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	14,732,571	6,663,688
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	14,732,571	6,663,688
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	14,732,571	6,663,688
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	61,241,553	61,188,441
Վարկային կորստի պահուստ	(225,970)	(180,337)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	61,015,583	61,008,104

(հազար ՀՀ դրամ)

15. Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)**(գ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակ**

Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով ԱՎԿ, որոնք ամբողջությամբ գտնվում են 1-ին փուլում:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշները:

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտազանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներում (Ծանոթագրություն 24): Այս գործարքներն իրականացվում են փոխառվողական, արժեթղթերի փոխառվողական և փոխառվողական ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

16. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները ներկայացնում են Իդրամ ՍՊԸ-ի բաժնետիրական կապիտալի 24 տոկոսը, որը ձեռք է բերվել 2023 թվականին 7,000,000 հազար դրամ արժեքով: Բանկի ասոցիացիացված կազմակերպությունը Իդրամ վճարային համակարգի օպերատորն է: Իդրամ ՍՊԸ-ի հիմնադրման և գործունեության վայրը Հայաստանն է:

Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով և սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնական արժեքով, ներառյալ գուդվիլը:

Իդրամ ՍՊԸ-ի ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև:

Ներկայացված ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվության համադրումը ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների հաշվեկշռային արժեքին ներկայացված է ստորև:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ	38,594,455	39,252,862
Պարտավորություններ	(11,164,524)	(11,870,346)
Զուտ ակտիվներ	27,429,931	27,382,516
Այրի Բանկի մասնաբաժինը (24%) զուտ ակտիվներում	6,583,182	6,571,804
Գուդվիլ	1,003,441	1,003,441
Ներդրում ասոցիացված կազմակերպությունում	7,586,623	7,575,245
	2024թ. հունվարի 1 - 2024թ. դեկտեմբերի 31 հազ. դրամ	2023թ. հուլիսի 1 - 2023թ. դեկտեմբերի 31 հազ. դրամ
Եկամուտներ	15,570,225	6,141,156
Ծախսեր	(8,354,461)	(3,770,823)
Ընդամենը շահույթ մինչև հարկումը	7,215,763	2,370,333
Ընդամենը շահույթ հարկումից հետո	5,934,374	1,938,743

(հազար ՀՀ դրամ)

16. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում (շարունակություն)

Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրման շարժը տարվա ընթացքում հետևյալն է՝

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	7,575,245	-
Ներդրում ասոցիացված կազմակերպությունում	-	7,000,000
Ասոցիացված կազմակերպություններում շահույթի մասնաբաժին՝ հաշվառված բաժնեմասնակցության մեթոդով	1,091,378	575,245
Շահաբաժիններ՝ հայտարարված և վճարված ասոցիացված կազմակերպության կողմից	(1,080,000)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,586,623	7,575,245

17. Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	6,140,000	7,137,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	18,029,700	17,026,587
Ընդամենը ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ	24,169,700	24,164,087
Վարկեր		
Եվրասիական տնտեսական միության բանկեր և այլ ֆինանսական կազմակերպություններ		
BB- -ից BB+ վարկանիշով	2,028,731	-
չվարկանշված	4,400,001	6,169,192
Հայկական բանկեր		
չվարկանշված	1,081	-
Ընդամենը վարկեր	6,429,813	6,169,192
Ավանդներ		
Ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
A- -ից A+ վարկանիշով	5,236,402	3,456,275
BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	11,297,568	8,144,421
BB- -ից BB+ վարկանիշով	5,208,584	3,584,316
Ընդամենը ավանդներ	21,742,554	15,185,012
Այլ փոխատվություններ		
Հայկական բանկեր		
BB- -ից BB+ վարկանիշով	76	104,809
B- -ից B+ վարկանիշով	-	1,860
չվարկանշված	100,610	82,831
Ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
AA- -ից AA+ վարկանիշով	1,296,845	1,347,463
A- -ից A+ վարկանիշով	73,965	3,102,566
BB- -ից BB+ վարկանիշով	62,083	-
Վճարային համակարգեր		
չվարկանշված	5,866,149	5,202,747
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ – միջոցներ բորսաներում չվարկանշված	2,413,519	8,973,232
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	62,155,314	64,333,799
Վարկային կորստի պահուստ	(229,467)	(818,722)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	61,925,847	63,515,077

(հազար ՀՀ դրամ)

17. Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ (շարունակություն)**(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում**

Վարկային քարտեռով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2023թ.՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2023թ.՝ 6% պահվում էր ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 14), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստների գծով Բանկը պետք է յուրաքանչյուր օրվա ավարտի դրությամբ պահի նվազագույն մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառվում են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ (2023թ.՝ երկու պայմանագրային կողմ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 11,359,651 հազար դրամ (2023թ.՝ 15,995,182 հազար դրամ):

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

	2024թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
		Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ԱՎԿ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ԱՎԿ	
հազ. դրամ	12-ամսյա ԱՎԿ	ժամկետում ԱՎԿ	ժամկետում ԱՎԿ	
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	1,296,845	-	-	1,296,845
- A- -ից A+ վարկանիշով	5,310,367	-	-	5,310,367
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	11,359,651	-	-	11,359,651
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	-	-	-	-
- B- -ից B+ վարկանիշով	-	-	-	-
- չվարկանշված*	44,188,451	-	-	44,188,451
Կորուստի պահուստ	(229,467)	-	-	(229,467)
Հաշվեկշռային արժեք	61,925,847	-	-	61,925,847

* Չվարկանշված գործիքների կազմում ներառված 24,169,700 հազար դրամ գումարն իրենից ներկայացնում է մնացորդները ՀՀ ԿԲ-ում:

(հազար ՀՀ դրամ)

17. Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ (շարունակություն)**(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ (շարունակություն)**

	2023թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ԱՎԿ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ԱՎԿ	
հազ. դրամ	12-ամսյա ԱՎԿ			
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	1,347,463	-	-	1,347,463
- A- -ից A+ վարկանիշով	6,558,841	-	-	6,558,841
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	8,144,421	-	-	8,144,421
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	3,689,125	-	-	3,689,125
- B- -ից B+ վարկանիշով	1,860	-	-	1,860
- չվարկանշված*	44,592,089	-	-	44,592,089
Կորստի պահուստ	(818,722)	-	-	(818,722)
Հաշվեկշռային արժեք	63,515,077	-	-	63,515,077

* Չվարկանշված գործիքների կազմում ներառված 24,164,087 հազար դրամ գումարն իրենից ներկայացնում է մնացորդները ՀՀ ԿԲ-ում:

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները պարտքային առումով արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշերից:

18. Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		
չվարկանշված	14,620,460	8,615,278
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	14,620,460	8,615,278
Վարկային կորստի պահուստ	(14,038)	(8,491)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	14,606,422	8,606,787

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ (2023թ-ին պայմանագրային կողմ չկա), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները պարտքային առումով արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթերի) իրական արժեքը կազմում է 15,582,102 հազար դրամ (2023թ.՝ 9,100,187 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	57,759,136	45,804,223
Վարկեր առևտրային ընկերություններին	5,482,982	5,085,211
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,371,827	3,071,223
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,991,108	2,217,984
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	10,523,256	8,671,976
Ընդամենը վարկեր տրված իրավաբանական անձանց	78,128,309	64,850,617
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	49,035,876	42,163,245
Էքսպրես վարկեր	34,399,291	20,665,520
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	21,072,027	20,275,538
Ոսկու գրավով վարկեր	8,608,471	7,089,734
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր	7,138,083	3,307,863
Վարկային գծեր	2,898,359	2,196,471
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	959,133	1,047,736
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	2,900,476	1,913,070
Ընդամենը վարկեր տրված ֆիզիկական անձանց	127,011,716	98,659,177
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	205,140,025	163,509,794
Վարկային կորստի պահուստ	(4,281,022)	(4,625,294)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող զուտ վարկեր	200,859,003	158,884,500

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակ**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2024թ. դեկտեմբերի 31*			
	Փուլ 1 հազ. դրամ	Փուլ 2 հազ. դրամ	Փուլ 3 հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	57,244,452	–	514,684	57,759,136
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	57,244,452	–	514,684	57,759,136
Վարկային կորստի պահուստ	(935,224)	–	(405,103)	(1,340,327)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	56,309,228	–	109,581	56,418,809
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	1,991,108	–	–	1,991,108
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,991,108	–	–	1,991,108
Վարկային կորստի պահուստ	(13,803)	–	–	(13,803)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,977,305	–	–	1,977,305
Վարկեր առևտրային ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	5,399,478	–	–	5,399,478
– մինչև 30 օր ժամկետանց	17,783	–	–	17,783
– 31-90 օր ժամկետանց	–	–	65,721	65,721
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային ընկերություններին	5,417,261	–	65,721	5,482,982
Վարկային կորստի պահուստ	(43,075)	–	(27,505)	(70,580)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային ընկերություններին	5,374,186	–	38,216	5,412,402
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին				
– ոչ ժամկետանց	2,371,827	–	–	2,371,827
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,371,827	–	–	2,371,827
Վարկային կորստի պահուստ	(21,422)	–	–	(21,422)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,350,405	–	–	2,350,405
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
– ոչ ժամկետանց	10,469,179	14,169	–	10,483,348
– մինչև 30 օր ժամկետանց	–	564	7,262	7,826
– 31-90 օր ժամկետանց	–	–	2,534	2,534
– 91-180 օր ժամկետանց	–	–	29,290	29,290
– ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	–	–	258	258
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	10,469,179	14,733	39,344	10,523,256
Վարկային կորստի պահուստ	(130,849)	(361)	(20,816)	(152,026)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	10,338,330	14,372	18,528	10,371,230
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	77,493,827	14,733	619,749	78,128,309
Ընդամենը ակնկալվող վարկային կորուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով	(1,144,373)	(361)	(453,424)	(1,598,158)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	76,349,454	14,372	166,325	76,530,151

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակ (շարունակություն)**

	2024թ. դեկտեմբերի 31*			
	Փուլ 1 հազ. դրամ	Փուլ 2 հազ. դրամ	Փուլ 3 հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	48,499,263	194,963	218,506	48,912,732
- մինչև 30 օր ժամկետանց	14,332	10,611	8,726	33,669
- 31-90 օր ժամկետանց	-	-	89,475	89,475
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	48,513,595	205,574	316,707	49,035,876
Վարկային կորստի պահուստ	(23,046)	(639)	(112,843)	(136,528)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	48,490,549	204,935	203,864	48,899,348
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	19,973,853	223,757	267,547	20,465,157
- մինչև 30 օր ժամկետանց	16,989	158,841	72,411	248,241
- 31-90 օր ժամկետանց	-	4,460	179,911	184,371
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	88,219	88,219
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	6,361	6,361
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	79,678	79,678
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	19,990,842	387,058	694,127	21,072,027
Վարկային կորստի պահուստ	(94,403)	(10,812)	(209,574)	(314,789)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	19,896,439	376,246	484,553	20,757,238
Էքսպրես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	32,201,225	269,041	160,422	32,630,688
- մինչև 30 օր ժամկետանց	90,126	293,713	72,650	456,489
- 31-90 օր ժամկետանց	118	32,953	344,582	377,653
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	544,780	544,780
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	375,160	375,160
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	14,521	14,521
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր	32,291,469	595,707	1,512,115	34,399,291
Վարկային կորստի պահուստ	(705,543)	(60,083)	(1,009,448)	(1,775,074)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր	31,585,926	535,624	502,667	32,624,217
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	8,329,538	65,108	20,618	8,415,264
- մինչև 30 օր ժամկետանց	31,582	121,926	4,726	158,234
- 31-90 օր ժամկետանց	-	3,219	26,344	29,563
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	2,501	2,501
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	893	893
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,016	2,016
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	8,361,120	190,253	57,098	8,608,471
Վարկային կորստի պահուստ	(16,928)	(6,645)	(37,669)	(61,242)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	8,344,192	183,608	19,429	8,547,229

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակ (շարունակություն)**

	2024թ. դեկտեմբերի 31			
	Փուլ 1 հազ. դրամ	Փուլ 2 հազ. դրամ	Փուլ 3 հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,039,216	8,075	3,896	7,051,187
- մինչև 30 օր ժամկետանց	7,313	19,434	6,064	32,811
- 31-90 օր ժամկետանց	-	2,679	17,075	19,754
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	14,259	14,259
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	19,764	19,764
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	308	308
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	7,046,529	30,188	61,366	7,138,083
Վարկային կորստի պահուստ	(65,214)	(3,838)	(44,853)	(113,905)
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր	6,981,315	26,350	16,513	7,024,178
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	958,516	-	-	958,516
- մինչև 30 օր ժամկետանց	617	-	-	617
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	959,133	-	-	959,133
Վարկային կորստի պահուստ	(682)	-	-	(682)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	958,451	-	-	958,451
Վարկային գծեր				
- ոչ ժամկետանց	2,774,815	14,818	7,007	2,796,640
- մինչև 30 օր ժամկետանց	541	12,270	3,433	16,244
- 31-90 օր ժամկետանց	-	504	31,156	31,660
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	28,003	28,003
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	16,620	16,620
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	9,192	9,192
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,775,356	27,592	95,411	2,898,359
Վարկային կորստի պահուստ	(24,558)	(3,669)	(69,718)	(97,945)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,750,798	23,923	25,693	2,800,414
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	2,650,503	19,003	61,272	2,730,778
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,432	22,171	17,171	47,774
- 31-90 օր ժամկետանց	-	3,021	56,910	59,931
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	49,884	49,884
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	5,178	5,178
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	6,931	6,931
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	2,658,935	44,195	197,346	2,900,476
Վարկային կորստի պահուստ	(39,911)	(4,204)	(138,584)	(182,699)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	2,619,024	39,991	58,762	2,717,777
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	122,596,979	1,480,567	2,934,168	127,011,716
Ընդամենը ակնկալվող վարկային կորուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով	(970,285)	(89,890)	(1,622,689)	(2,682,864)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	121,626,694	1,390,677	1,311,479	124,328,852

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխառվածքային հանձնառությունների գծով ակնկալվող վարկային կորուստները:

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակ (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների.

հազ. դրամ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	61,510,941	278,167	3,061,509	64,850,617
Տեղափոխում 1-ին փուլ	–	–	–	–
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(15,054)	15,054	–	–
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(13,805)	(818)	14,623	–
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	37,876,684	–	–	37,876,684
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(21,148,600)	(274,411)	(1,000,796)	(22,423,807)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(716,339)	(3,259)	(419,811)	(1,139,409)
Դուրսգրումներ /վերականգնումներ	–	–	(1,035,776)	(1,035,776)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	77,493,827	14,733	619,749	78,128,309

հազ. դրամ	2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	94,861,741	1,983,173	1,814,263	98,659,177
Տեղափոխում 1-ին փուլ	577,456	(520,305)	(57151)	–
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,407,560)	1,453,451	(45,891)	–
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,637,212)	(518,125)	3,155,337	–
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	66,916,196	–	–	66,916,196
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(36,322,761)	(722,976)	(686,743)	(37,732,480)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	609,119	-194,651	32,729	447,197
Դուրսգրումներ /վերականգնումներ	–	–	(1,278,374)	(1,278,374)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	122,596,979	1,480,567	2,934,170	127,011,716

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2023թ. դեկտեմբերի 31*			
	Փուլ 1 հազ. դրամ	Փուլ 2 հազ. դրամ	Փուլ 3 հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին**				
– ոչ ժամկետանց	43,000,154	–	538,641	43,538,795
– ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	–	–	2,265,428	2,265,428
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	43,000,154	–	2,804,069	45,804,223
Վարկային կորստի պահուստ	(644,208)	–	(1,725,361)	(2,369,569)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	42,355,946	–	1,078,708	43,434,654

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակ (շարունակություն)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2023թ. դեկտեմբերի 31*			Ընդամենը հազ. դրամ
	Փուլ 1 հազ. դրամ	Փուլ 2 հազ. դրամ	Փուլ 3 հազ. դրամ	
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,217,984	-	-	2,217,984
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,217,984	-	-	2,217,984
Վարկային կորստի պահուստ	(6,461)	-	-	(6,461)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,211,523	-	-	2,211,523
Վարկեր առևտրային ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	4,902,110	-	17,039	4,919,149
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	27,251	27,251
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	138,811	138,811
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,902,110	-	183,101	5,085,211
Վարկային կորստի պահուստ	(34,037)	-	(106,571)	(140,608)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,868,073	-	76,530	4,944,603
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	3,038,648	-	-	3,038,648
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	32,575	32,575
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	3,038,648	-	32,575	3,071,223
Վարկային կորստի պահուստ	(22,113)	-	-	(22,113)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	3,016,535	-	32,575	3,049,110
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	8,352,045	275,361	13,294	8,640,700
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	2,485	-	2,485
- 31-90 օր ժամկետանց	-	321	2,802	3,123
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	258	258
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	25,410	25,410
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	8,352,045	278,167	41,764	8,671,976
Վարկային կորստի պահուստ	(63,012)	(28,958)	(22,504)	(114,474)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	8,289,033	249,209	19,260	8,557,502
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	61,510,941	278,167	3,061,509	64,850,617
Ընդամենը ակնկալվող վարկային կորուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով	(769,831)	(28,958)	(1,854,436)	(2,653,225)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	60,741,110	249,209	1,207,073	62,197,392

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակ (շարունակություն)**

	2023թ. դեկտեմբերի 31*			
	Փուլ 1 հազ. դրամ	Փուլ 2 հազ. դրամ	Փուլ 3 հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	41,771,897	156,789	71,835	42,000,521
– մինչև 30 օր ժամկետանց	–	47,506	16,074	63,580
– 31-90 օր ժամկետանց	–	1,760	6,755	8,515
– 91-180 օր ժամկետանց	–	–	48,830	48,830
– 181-360 օր ժամկետանց	–	–	19,148	19,148
– ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	–	–	22,651	22,651
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	41,771,897	206,055	185,293	42,163,245
Վարկային կորստի պահուստ	(48,577)	(3,625)	(50,748)	(102,950)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	41,723,320	202,430	134,545	42,060,295
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	18,877,584	253,318	321,314	19,452,216
– մինչև 30 օր ժամկետանց	15,300	263,194	53,612	332,106
– 31-90 օր ժամկետանց	–	74,820	132,734	207,554
– 91-180 օր ժամկետանց	–	–	126,805	126,805
– 181-360 օր ժամկետանց	–	–	55,262	55,262
– ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	–	–	101,595	101,595
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	18,892,884	591,332	791,322	20,275,538
Վարկային կորստի պահուստ	(169,160)	(39,106)	(255,612)	(463,878)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	18,723,724	552,226	535,710	19,811,660
Էքսպրես վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	19,374,517	273,743	67,697	19,715,957
– մինչև 30 օր ժամկետանց	5,666	217,197	19,158	242,021
– 31-90 օր ժամկետանց	–	200,526	102,707	303,233
– 91-180 օր ժամկետանց	–	–	231,596	231,596
– 181-365 օր ժամկետանց	–	–	172,713	172,713
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր	19,380,183	691,466	593,871	20,665,520
Վարկային կորստի պահուստ	(526,796)	(124,696)	(420,163)	(1,071,655)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր	18,853,387	566,770	173,708	19,593,865
Ոսկու գրավով վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	6,784,759	69,198	22,318	6,876,275
– մինչև 30 օր ժամկետանց	4,736	123,951	3,062	131,749
– 31-90 օր ժամկետանց	–	43,219	17,773	60,992
– 91-180 օր ժամկետանց	–	–	15,535	15,535
– 181-360 օր ժամկետանց	–	–	1,980	1,980
– ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	–	–	3,203	3,203
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	6,789,495	236,368	63,871	7,089,734
Վարկային կորստի պահուստ	(21,756)	(15,267)	(43,246)	(80,269)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	6,767,739	221,101	20,625	7,009,465

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակ (շարունակություն)**

	2023թ. դեկտեմբերի 31*			
	Փուլ 1 հազ. դրամ	Փուլ 2 հազ. դրամ	Փուլ 3 հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,218,963	11,139	2,106	3,232,208
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	17,360	1,890	19,250
- 31-90 օր ժամկետանց	-	11,243	2,981	14,224
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	15,534	15,534
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	25,588	25,588
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	1,059	1,059
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	3,218,963	39,742	49,158	3,307,863
Վարկային կորստի պահուստ	(32,420)	(8,669)	(36,067)	(77,156)
Ընդամենը զուտ աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	3,186,543	31,073	13,091	3,230,707
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,047,736	-	-	1,047,736
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,047,736	-	-	1,047,736
Վարկային կորստի պահուստ	(100)	-	-	(100)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,047,636	-	-	1,047,636
Վարկային գծեր				
- ոչ ժամկետանց	2,112,987	13,613	697	2,127,297
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	9,077	770	9,847
- 31-90 օր ժամկետանց	-	11,498	4,019	15,517
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	22,594	22,594
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	14,261	14,261
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	6,955	6,955
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,112,987	34,188	49,296	2,196,471
Վարկային կորստի պահուստ	(25,047)	(8,421)	(38,414)	(71,882)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,087,940	25,767	10,882	2,124,589
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	1,647,330	10,570	46,691	1,704,591
- մինչև 30 օր ժամկետանց	266	171,073	3,827	175,166
- 31-90 օր ժամկետանց	-	2,379	4,636	7,015
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	14,275	14,275
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	9,488	9,488
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,535	2,535
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,647,596	184,022	81,452	1,913,070
Վարկային կորստի պահուստ	(21,686)	(33,400)	(49,093)	(104,179)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,625,910	150,622	32,359	1,808,891
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	94,861,741	1,983,173	1,814,263	98,659,177
Ընդամենը ակնկալվող վարկային կորուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով	(845,542)	(233,184)	(893,343)	(1,972,069)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	94,016,199	1,749,989	920,920	96,687,108

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդոկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխառության հանձնառությունների գծով ակնկալվող վարկային կորուստները:

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակ (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների.

հազ. դրամ	2023թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	40,913,012	584,223	3,270,370	44,767,605
Տեղափոխում 1-ին փուլ	–	–	–	–
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(301)	301	–	–
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(11,360)	(4,336)	15,696	–
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	38,447,695	–	–	38,447,695
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(18,560,378)	(236,857)	(388,296)	(19,185,531)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	722,273	(65,164)	176,631	833,740
Դուրսգրումներ/վերականգնումներ	–	–	(12,892)	(12,892)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	61,510,941	278,167	3,061,509	64,850,617

հազ. դրամ	2023թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	77,908,270	1,218,668	1,855,352	80,982,290
Տեղափոխում 1-ին փուլ	129,514	(123,031)	(6,483)	–
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,869,449)	1,883,956	(14,507)	–
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,380,040.0)	(397,707)	1,777,747	–
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	48,533,294	–	–	48,533,294
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(28,830,943)	(581,335)	(753,868)	(30,166,146)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	371,095	(17,378)	111,121	464,838
Դուրսգրումներ/վերականգնումներ	–	–	(1,155,099)	(1,155,099)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	94,861,741	1,983,173	1,814,263	98,659,177

(բ) Վարկային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Վարկային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 29-ի (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն**(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր**

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են գնահատման վարկունակության տեսանկյունից և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի առավել տեղին ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 90% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն (շարունակություն)**

Սպառողական վարկերի և ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկերի համար ապահովություն է ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Էքսպրես վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 100% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Դրամական միջոցների գրավով վարկերի և վարկային գծերի մի մասի դիմաց գրավադրված են բարձր իրացվելի ակտիվները, որոնք ներառում են ավանդները, Բանկի կողմից թողարկված ձեռք բերված պարտքային արժեթղթերը և ընթացիկ հաշիվները:

Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկերը և վարկային գծերի մի մասը գրավով ապահովված չեն:

(iii) Առգրավված գրավ

2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է հիմնականում անշարժ գույքը:

	2024թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	2023թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,709,765	3,098,462
Ավելացումներ	30,173	210,620
Վաճառք	(521,851)	(599,317)
Արժեզրկում	(197,557)	–
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,020,530	2,709,765

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավի մնացորդը ներառում է տարածամկետ եղանակով վաճառված ակտիվներ 780,711 հազ. դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 985,233 հազ. դրամ):

Առգրավման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է պարտազանցումով վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Առգրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այդպիսի ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետում:

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն (շարունակություն)**

Ստորև աղյուսակը ներկայացնում է 3-րդ փուլում գտնվող հաճախորդներին տրված վարկերի գծով գրավի մասին տեղեկատվություն 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Վարկային ռիսկին առավելա- գույն ենթարկվա- ծություն	Գույք	Այլ	Հավելյալ գրավ	Ընդամենը գրավ	Չուտ ռիսկ	Համապա- տասխան ԱՎԿ
2024թ. դեկտեմբերի 31							
Վարկեր							
իրավաբանական	619,749	294,639	294,840	(152,389)	437,090	182,659	453,425
անձանց	2,617,458	2,686,551	115,494	(2,021,358)	780,687	1,836,771	1,509,846
Սպառողական վարկեր	316,707	638,959	178,456	(500,708)	316,707	–	112,843
Հիփոթեքային վարկեր	3,553,914	3,620,149	588,790	(2,674,455)	1,534,484	2,019,430	2,076,113

	Վարկային ռիսկին առավելա- գույն ենթարկվա- ծություն	Գույք	Այլ	Հավելյալ գրավ	Ընդամենը գրավ	Չուտ ռիսկ	Համապա- տասխան ԱՎԿ
2023թ. դեկտեմբերի 31							
Վարկեր							
իրավաբանական	3,061,509	690,662	1,573,583	(701,542)	1,562,703	1,498,806	1,854,436
անձանց	1,628,969	2,813,850	65,801	(2,046,922)	832,729	796,240	842,595
Սպառողական վարկեր	185,294	524,395	94,125	(433,226)	185,293	–	50,748
Հիփոթեքային վարկեր	4,875,772	4,028,907	1,733,509	(3,181,690)	2,580,726	229,504	2,747,779

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Առևտուր և ֆինանսներ	18,883,518	14,507,622
Անշարժ գույք	13,599,032	10,740,889
Հանգստի կազմակերպման ոլորտ	12,010,536	12,053,910
Սպասարկման ոլորտ	10,087,251	10,200,655
Արդյունաբերություն	7,220,295	8,506,577
Հանքարդյունաբերություն	5,868,740	–
Էներգետիկայի ոլորտ	4,154,319	4,782,196
Տրանսպորտ և կապ	2,878,114	812,050
Շինարարություն	1,593,649	1,660,967
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	100,893	174,476
Այլ	1,731,962	1,411,275
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	127,011,716	98,659,177
	205,140,025	163,509,794
Վարկային կորստի պահուստ	(4,281,022)	(4,625,294)
	200,859,003	158,884,500

Տնտեսական ոլորտների որոշ հոդվածների նախորդ տարվա գումարները փոփոխվել են ընթացիկ տարում օգտագործված դասակարգումներին համապատասխանելու համար կատարված վերադասակարգումների պատճառով:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 204,918,456 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2023թ.՝ 161,728,313 հազար դրամ) տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ե) Գրավադրված ակտիվներ**

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 23,805,339 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2023թ.՝ 23,754,959 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերի և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 23):

(զ) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի փոխառուներ կամ կապակցված փոխառուների խմբեր (2023թ.՝ չունի), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ի (գ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,857,852	1,272,342	4,472,443	2,222,450	139,870	4,231,653	16,196,610
Ավելացումներ	7,972	406,850	868,131	502,901	49,476	1,138,497	2,973,827
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(14,023)	(24,445)	(91,393)	(27,146)	(289,423)	(446,430)
Վերադասակարգումներ	-	(2,750)	2,971	(221)	-	-	-
Մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,865,824	1,662,419	5,319,100	2,633,737	162,200	5,080,727	18,724,007
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,096,200	221,499	2,185,593	1,226,614	85,123	1,694,406	6,509,435
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	75,259	87,676	531,752	264,317	16,556	709,722	1,685,282
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(13,659)	(16,344)	(66,896)	(15,990)	(287,173)	(400,062)
Վերադասակարգումներ	-	(25)	230	(205)	-	-	-
Մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,171,459	295,491	2,701,231	1,423,830	85,689	2,116,955	7,794,655
Հաշվեկշռային արժեք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,694,365	1,366,928	2,617,869	1,209,907	76,511	2,963,772	10,929,352
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,965,886	998,143	2,985,417	1,634,582	124,788	3,186,204	12,895,020
Ավելացումներ	15,860	215,496	1,483,553	655,545	15,082	1,107,756	3,493,292
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(4,777)	(8,974)	-	(54,057)	(67,808)
Տեղափոխում վերագնահատման պահուստից քաղաքականության փոփոխության հետևանքով	(123,894)	-	-	-	-	-	(123,894)
Վերադասակարգումներ	-	58,703	8,250	(58,703)	-	(8,250)	-
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,857,852	1,272,342	4,472,443	2,222,450	139,870	4,231,653	16,196,610
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,034,773	169,417	1,871,713	1,032,485	69,219	1,236,775	5,414,382
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	76,756	52,082	317,987	199,285	15,904	512,284	1,174,298
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(4,530)	(5,156)	-	(54,230)	(63,916)
Տեղափոխում վերագնահատման պահուստից քաղաքականության փոփոխության հետևանքով	(15,329)	-	-	-	-	-	(15,329)
Վերադասակարգումներ	-	-	423	-	-	(423)	-
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,096,200	221,499	2,185,593	1,226,614	85,123	1,694,406	6,509,435
Հաշվեկշռային արժեք 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,761,652	1,050,843	2,286,850	995,836	54,747	2,537,247	9,687,175

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ (շարունակություն)**(ա) Վերագնահատված ակտիվներ**

Սկսած 2023 թ. ֆինանսական տարվանից, Բանկը կամավոր փոփոխություն է կատարել հիմնական միջոցների «հող և շենքեր» կատեգորիայի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ՝ վերագնահատման մոդելից անցնելով սկզբնական արժեքի մոդել՝ համաձայն ՀՀ ՍՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ»:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ սկզբնական արժեքի մոդելն ավելի հուսալի և բովանդակային ներկայացում է ապահովում օգտվողների համար՝ հաշվի առնելով նաև շուկայական պրակտիկան: Բանկի հիմնական գործառնություններն են վարկերի տրամադրումը և ավանդների ընդունումը: Բանկը չի վաճառում իր հողն ու շինությունները, և դրանց արժեքը հիմնականում իրացվում է շարունակական օգտագործման միջոցով: Հետևաբար, Ղեկավարությունը գտնում է, որ իրական արժեքի հաշվառումը չի ներկայացնում այդ ակտիվների բիզնես նպատակը: Բացի այդ, Հայաստանի անշարժ գույքի շուկան համեմատաբար փոքր է, ուստի գույքերի գնահատումը հաճախ պահանջում է էական դատողություններ, և գույքերի իրական արժեքները սովորաբար բավականին զգայուն են գնահատման մեջ օգտագործվող հիմնական տվյալների՝ ողջամիտ հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ: Այսպիսով, Ղեկավարությունն ակնկալում է, որ Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողները պետք է ավելի շատ ապավինեն սկզբնական արժեքի մոդելին, քան գույքի իրական արժեքով գնահատմանը:

21. Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, օրինակ՝ հաճախորդների սպասարկման կենտրոնի տարածքներ, սովորաբար 5-10 տարի ժամկետով: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	3,188,475	2,071,018
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ/փոփոխություններ	847,981	1,472,740
Ժամանակաշրջանի մաշվածության ծախս	(579,805)	(355,283)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,456,651	3,188,475

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	838,778	748,312
1-2 տարի ժամկետով	901,242	742,912
2-5 տարի ժամկետով	2,300,436	2,031,953
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	1,185,453	1,389,337
Ընդամենը չգեղջված վարձակալության գծով վճարվելիք գումար	5,225,909	4,912,514
Չվաստակած ֆինանսական ծախսեր	(1,426,503)	(1,497,123)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,799,406	3,415,391

(գ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	579,805	355,283
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	393,231	255,887
Կարճաժամկետ վարձակալությունների գծով ծախսեր	85,872	60,405

(հազար ՀՀ դրամ)

21. Վարձակալություն (շարունակություն)

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	3,415,391	2,194,220
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(577,226)	(276,834)
Մարումներ		
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(577,226)	(276,834)
Այլ փոփոխություններ		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներ	961,240	1,499,766
Վճարված տոկոսներ	(396,331)	(255,887)
Տոկոսային ծախս	393,231	255,887
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	3,101	(1,761)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,799,406	3,415,391

22. Այլ ակտիվներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ*	3,299,563	2,177,192
Վարկային կորստի պահուստ**	(11,257)	(35,336)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,288,306	2,141,856
Կանխավճարներ	710,192	1,240,000
Նյութեր	130,483	115,991
Այլ	67,537	132,161
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	908,212	1,488,152
Ընդամենը այլ ակտիվներ	4,196,518	3,630,008

* Այլ ստացվելիք գումարներից 1,957,092 հազ. դրամ իրենից ներկայացնում է Վիզա համակարգում դրված գումարներ Բանկի հաճախորդների գործարքները ֆինանսավորելու համար և պետք է ստացվի հետ այն հաճախորդներից, ովքեր կատարում են գործարքները (2023թ. դեկտեմբերի 31՝ 1,249,370 հազ. դրամ):

** Այս աղյուսակում ներկայացված վարկային կորստի պահուստը ներառում է այլ ֆիզիկական անձանց և իրավաբանական անձանց գծով այլ դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող վարկային կորուստները, որոնք ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ:

23. Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	23,107,393	22,996,059
Ժամկետային ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	20,710,547	7,516,031
Գրավով ապահովված վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	13,458,324	13,770,199
Գրավով ապահովված վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	10,785,717	10,514,220
Վարկեր բանկերից	3,207,551	2,253,569
Լորո հաշիվներ	166,269	86,371
Այլ պարտավորություններ	275,611	173,966
	71,711,412	57,310,415

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 23,805,339 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2023թ.՝ 23,754,959 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված գրավով ապահովված վարկերի և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված փոխառությունների համար (Ծանոթագրություն 19):

(հազար ՀՀ դրամ)

23. Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ (շարունակություն)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերում ներառված են 24,244,041 հազար դրամ գումարով վարկեր (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 24,284,419 հազար դրամ)՝ այդ միջոցներով համապատասխան պահանջները բավարարող վարկերի համար փոխառուներին ենթավարկավորելու պայմանավորվածություններով: Այս տեսակի ֆինանսավորման համար, որը տրամադրվում է տեղական և միջազգային ոչ պետական կազմակերպությունների կողմից տնտեսության որոշակի ոլորտներում փոքր և միջին բիզնեսին աջակցելու և հիփոթեքային շուկան զարգացնելու համար, փաստացի շուկա չի գործում: Այս վարկերն իրենցից ներկայացնում են շուկայի առանձին հատված և, համապատասխանաբար, սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դրանք չի գեղջում:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկում միջոցներ ունի չորս բանկ և այլ ֆինանսական կազմակերպություն (2023թ.՝ երեք բանկ և այլ ֆինանսական կազմակերպություն, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 50,670,438 հազար դրամ (2023թ.՝ 33,217,083 հազար դրամ):

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
հազ. դրամ		
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	24,284,419	15,911,004
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր ներգրավված միջոցներից	3,678,363	11,517,476
Ներգրավված միջոցների մարում	(3,706,737)	(3,290,975)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(28,374)	8,226,501
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	1,818,185	1,479,180
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(1,830,189)	(1,332,266)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,244,041	24,284,419

24. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի հետ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,016,880	8,010,540
Բանկերի հետ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,078,708	–
	17,095,588	8,010,540

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի հետ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված էին ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ 14,732,571 հազար դրամ գումարով Բանկի սեփական արժեթղթերը՝ 31 դեկտեմբերի 2024թ. դրությամբ (31 դեկտեմբերի 2023թ.՝ 6,663,688), իսկ իրական արժեքը այդ արժեթղթերի կազմում էր 18,225,253 հազար դրամ՝ 31 դեկտեմբերի 2024թ. դրությամբ (31 դեկտեմբերի 2023թ.՝ 8,279,870): Տես Ծանոթագրություն 15:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Պարտքային արժեթղթեր՝ թողարկված ԱՄՆ դոլարով	14,051,288	13,483,659
Պարտքային արժեթղթեր՝ թողարկված ՀՀ դրամով	3,068,934	2,023,192
	17,120,222	15,506,851

2024թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է 12,254 հազար ԱՄՆ դոլար և 2,550 հազար դրամ անվանական արժեթղթով պարտատոմսեր (2023թ.՝ 13,000 հազար ԱՄՆ դոլար): Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացնում է 2022-2024 թթ. թողարկումներ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2021-2022 թթ.):

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում: Այնուամենայնիվ, 2024 թվականի չորրորդ եռամսյակում թողարկված պարտատոմսերը 893,727 հազար դրամ արժողությամբ չեն ցուցակվել Հայաստանի ֆոնդային բորսայում 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
հազ. դրամ		
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	15,506,851	12,895,735
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	8,499,839	6,208,154
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(6,673,525)	(3,982,629)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	1,826,314	2,225,525
Արտարժույթի փոխարժեքի տարբերությունների ազդեցությունը	(235,412)	392,467
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	759,633	672,885
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(737,164)	(679,761)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,120,222	15,506,851

26. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	79,740,032	74,648,137
- Իրավաբանական անձինք	63,063,828	85,792,780
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	47,045,823	41,138,971
- Իրավաբանական անձինք	33,170,339	8,340,237
	223,020,022	209,920,125

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների 10,661,571 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2023թ.՝ 7,710,328 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ հաճախորդներին տրված վարկերի և Բանկի կողմից տրամադրված երաշխավորությունների համար:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ հաճախորդ (2023թ.՝ մեկ հաճախորդ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը և կազմում են 22,949,077 հազար դրամ (2023թ.՝ 26,716,497 հազար դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

27. Այլ պարտավորություններ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Վճարվելիք շահաբաժիններ	3,500,000	–
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	3,441,730	2,543,994
Վճարային համակարգերին վճարվելիք գումարներ	1,299,145	437,760
Չհաշվանցված գործարքներ	1,151,324	985,565
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,172,723	1,219,207
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	11,564,922	5,186,526
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,114,830	922,471
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	161,164	204,470
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,275,994	1,126,941
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	12,840,916	6,313,467

28. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ**(ա) Թողարկված կապիտալ և Էմիսիոն եկամուտ**

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 679,437 սովորական բաժնետոմսից (2023թ.՝ 679,437): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 50,000 դրամ (2023թ.՝ 50,000 դրամ):

2024թ. ընթացքում սովորական բաժնետոմսեր չեն թողարկվել (2023 թվականին նույնպես չէին թողարկվել): Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը**Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ**

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2024 թվականին Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը հաստատել է 8,500,000 ՀՀ դրամի շահաբաժիններ Բանկի բաժնետիրոջը բաշխելու համար, որը ներառում է 2023 թվականին բաժնետիրոջը վճարված 3,400,000 դրամ միջանկյալ շահաբաժին և 2024 թվականին հաշվեգրված 5,100,000 դրամ լրացուցիչ գումար, որն իրենից ներկայացնում է մեկ բաժնետոմսի դիմաց 7,5 հազար դրամ հայտարարված շահաբաժին: 2024 թվականին բաժնետիրոջը վճարվել է 1,600,000 դրամի չափով շահաբաժին, իսկ 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա է 3,500,000 դրամ (Ծան. 27):

2023 թվականին Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը որոշել է նախորդ տարիների չբաշխված շահույթից բանկի բաժնետերերին վճարել 7,837,500 հազար դրամի շահաբաժիններ՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 11.5 հազար դրամ շահաբաժինով: Բանկը նաև բաշխել է 2023 թվականի համար 3,400,000 հազար ՀՀ դրամ միջանկյալ շահաբաժին՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 5 հազար դրամ շահաբաժնով:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Ֆինանսական ռիսկը, շուկայական ռիսկը, վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, գործառնական և իրավական ռիսկերը և համբավը վտանգող ռիսկն այն հիմնական (նշանակալի) ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափերը և հսկողության մեխանիզմները, անընդհատ վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների և ծառայությունների փոփոխությունները և հայտնվող լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի մասին հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացման ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման տնօրինության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին: Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը չի ենթարկվում և հաշվետու չէ համապատասխան ռիսկերն ընդունող բաժիններին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը և ներքին աուդիտի ծառայությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարման անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են վարկային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ վարկային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկի դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է վարկային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկի դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Կորպորատիվ վարկավորման վարչության, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկի դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման տնօրինության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկավորման վարչության և Ռիսկերի կառավարման տնօրինության կողմից ներկայացված կյանքի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, անվտանգության ծառայության, ֆինանսական բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է վարկային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառու կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատների վարկավորման վարչության կողմից՝ կամ կիրառելով ավտոմատացված համակարգ գնահատման մոդելների օգտագործմամբ, կամ Ռիսկերի կառավարման տնօրինության միջոցով:

Բացի առանձին վարկերի վերլուծությունից, Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը վարկային պորտֆելը գնահատում է վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Վարկային ռիսկ. Ակնկալվող վարկային կորուստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Վարկային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղի է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Չնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Չնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է վարկային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխությունները,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Բանկի վարկառուների ենթարկվածությունը վարկային ռիսկին կանոնավոր կերպով հսկվում է, որի արդյունքում կարող է ի հայտ գալ վարկային ռիսկի նշանակալի աճի հայտանիշ: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը վարկային ռիսկին (իրավաբանական անձանց տրված վարկեր)

Ենթարկվածությունը վարկային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր)

- Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթի մարժաները, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշները, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս ղեկավար անձնակազմի փոփոխությունները:
- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշերի փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը:
- Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտագանցման սվոփերի գները վարկառուի համար՝ առկայության դեպքում:
- Վակառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները:

- Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը:
- Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը,
- Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը:
- Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Շուկայում ցուցանիշների մոտեցում

Բանկն անհատական հիմունքով գնահատում է 500,000 հազար դրամը գերազանցող չմարված հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային մնացորդով վարկերը:

Բանկը դիտարկում է միջազգային վարկանիշային գործակալությունների տեղեկատվությունն անհատական հիմունքով գնահատվող վարկերի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը գնահատելու համար: Բանկը սահմանում է պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Խմբային հիմունքով գնահատվող

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ խմբային հիմունքով գնահատվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս անցումային մատրիցների Մարկովի մոդելում: Անցումային մատրիցները կառուցվում են նախորդ 36 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Անհատապես գնահատված - Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստ

Անհատական հիմունքով գնահատվող գրավով ապահովված վարկերի պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկը կիրառում է հետևյալ եկթադրությունները.

- անշարժ գույք հանդիսացող գրավի արժեքը նվազեցվում է 20%-40%-ով

Գրավի իրացման ժամկետը գնահատվում է 12-36 ամիս՝ կախված գրավի տեսակից, աշխարհագրական տարածաշրջանից և այլն

Խմբային հիմունքով գնահատվող գրավով չապահովված վարկերի համար պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է անցյալ ժամանակաշրջանների վերականգնման դրույքների (պարտազանցումից հետո ստացված դրամական հոսքեր) վիստաժային վերլուծության հիման վրա: Անցյալ ժամանակաշրջանների վերականգնման դրույքները գեղջվում են վերականգնման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է հինգ տարվա պատմական տվյալները:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող վարկային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը վերլուծել և որոշակիացրել է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների վարկային կորուստների հիմնական մակրոտնտեսական գործոնները: Օգտագործելով պատմական տվյալների վերլուծությունը, Բանկը գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականների և ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների պարտազանցման դրույքների միջև փոխհարաբերությունները: Վերլուծության արդյունքում Բանկը ՀՆԱ-ի իրական աճի տեմպը կիրառում է որպես ապագայամետ տեղեկատվություն ներառման հիմնական գործոն: Մակրոտնտեսական տվյալների կանխատեսումները Բանկը ստանում է երրորդ կողմից:

Բանկը կիրառում է հավանականությամբ կշռված մոտեցում ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկի համար՝ դիտարկելով հնարավոր արդյունքների երեք սցենար օգտագործելով իրական ՀՆԱ աճի տեմպը որպես գլխավոր մակրոտնտեսական ցուցանիշ:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)***Վարկային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում*

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Վարկային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխառվողության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրվող փոխառվողությունների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի վարկային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է վարկային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը վարկային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 1 օր ժամկետանցությունը՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխառվողությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել վարկառուին:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել վարկային ռիսկին ենթարկվող գործիքի վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Բանկի քանակական մոդելների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացած ժամկետի համար պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունն աճել է ավելի քան 64%-ով:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա վարկային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող վարկային կորուստների չափով: Վարկային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտազանցման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է երեք ամիս ժամկետով փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ վարկային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտազանցության սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառուն ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ վարկառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է հաճախորդներին տրված վարկերի համար և ավելի քան 30 օր՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխառվողությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի մնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)**

Վարկառուի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Վերափոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են վերափոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահանջումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները վերափոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (v) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, և վերափոխումը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե վերափոխումը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտազանցման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերանայվում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուն ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտազանցման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ ֆիզիկական և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում վերափոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է վարկային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ վեց ամսվա ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտազանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող վարկային կորուստներին հավասար գումարով:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Ակնկալվող վարկային կորուստների չափում

Ակնկալվող վարկային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը,
- կորուստը պարտազանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտազանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող վարկային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Բանկը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող վարկային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ վարկառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է վարկային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված վարկային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են գործիքի տեսակը և գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում վարկային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)****Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում**

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխառության պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ դրամական միջոցների և շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆին. գործիքներ	Ստացված գրավ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14,620,460	–	14,620,460	–	(14,620,460)	–
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ Ֆինանսական ակտիվներ	14,620,460	–	14,620,460	–	(14,620,460)	–
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(17,095,588)	–	(17,095,588)	14,732,571	–	(2,363,017)
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ Ֆինանսական պարտավորություններ	(17,095,588)	–	(17,095,588)	14,732,571	–	(2,363,017)

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գույտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆին. գործիքներ	Ստացված գրավ	Չույտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,615,278	–	8,615,278	–	(8,615,278)	–
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	8,615,278	–	8,615,278	–	(8,615,278)	–
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(8,010,540)	–	(8,010,540)	6,663,688	–	(1,346,852)
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(8,010,540)	–	(8,010,540)	6,663,688	–	(1,346,852)

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գույտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱԴԿԿ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱԴԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման տնօրինության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(գ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)****(i) Արժութային ռիսկ**

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժութային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր եկթարկվածությունն արժութային ռիսկին, այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՅՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ * հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,718,967	10,324,215	6,011,780	6,212,793	39,267,755
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	843,288	27,044	–	–	870,332
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,241,205	7,498,847	599,407	–	15,339,459
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	385,583	–	–	–	385,583
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	21,574,380	24,749,127	–	–	46,323,507
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	14,692,076	–	–	–	14,692,076
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	14,570,182	21,328,624	20,819,694	5,207,347	61,925,847
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	9,835,573	4,770,849	–	–	14,606,422
Հաճախորդներին տրված վարկեր	151,600,579	41,925,100	7,113,926	219,398	200,859,003
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	977,063	2,291,462	15,710	4,071	3,288,306
Ընդամենը ակտիվներ	238,438,896	112,915,268	34,560,517	11,643,609	397,558,290
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	53,003,991	12,557,481	4,710,500	1,439,440	71,711,412
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,095,588	–	–	–	17,095,588
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,068,934	14,051,288	–	–	17,120,222
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	102,569,817	82,681,009	30,489,619	7,279,577	223,020,022
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,663,074	136,332	–	–	3,799,406
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	9,127,634	1,028,623	1,397,668	10,997	11,564,922
Ընդամենը պարտավորություններ	188,529,038	110,454,733	36,597,787	8,730,014	344,311,572
Արժութային սվոփի պայմանագրեր	2,679,619	(1,588,936)	2,069,450	(2,292,766)	867,367
Զուտ դիրքը	52,589,477	871,599	32,180	620,829	54,114,085

* Այլ արտարժույթը հիմնականում ներառում է ռուբլով արտահայտված մնացորդները:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(գ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ * հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12,882,501	8,289,143	7,637,376	7,797,495	36,606,515
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	437,094	12,744	–	–	449,838
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,202,206	6,308,543	301,958	–	10,812,707
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19,569,409	34,792,549	–	–	54,361,958
Բանկի կողմից պահվող վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	6,646,146	–	–	–	6,646,146
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	14,219,264	33,779,153	12,275,821	3,240,839	63,515,077
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,402,074	1,204,713	–	–	8,606,787
Հաճախորդներին տրված վարկեր	115,057,678	35,969,332	6,943,537	913,953	158,884,500
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	696,354	1,438,546	6,300	656	2,141,856
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ ակտիվներ	181,112,726	121,794,723	27,164,992	11,952,943	342,025,384
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	10,466	–	–	789	11,255
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	37,624,097	13,194,003	2,753,775	3,738,540	57,310,415
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	8,010,540	–	–	–	8,010,540
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,023,194	13,483,657	–	–	15,506,851
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	87,052,437	93,117,319	21,346,511	8,403,858	209,920,125
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,267,756	147,635	–	–	3,415,391
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	4,560,386	485,030	125,352	15,756	5,186,524
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ պարտավորություններ	142,548,876	120,427,644	24,225,638	12,158,943	299,361,101
Արժույթային սվոփի պայմանագրեր	2,679,619	526,190	(2,821,770)	54,544	438,583
Զուտ դիրքը	41,243,469	1,893,269	117,584	(151,456)	43,102,866

* Այլ արտարժույթը հիմնականում ներառում է ռուբլով արտահայտված մնացորդները:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(գ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի են առնվել նախքան հարկումը գումարները և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում էր որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	87,160	189,327
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	3,218	11,758

2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(ii) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(գ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր սթրես-թեստեր՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխառվածքային հանձնառությունների գծով չգեղջկած դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չգեղջկած պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխառվածքային հանձնառությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ Թողարկված պարտքային արժեթղթեր Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ Վարձակալության գծով պարտավորություններ Այլ ֆինանսական պարտավորություններ Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ Փոխառվածքային հանձնառություններ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի/ (արտա- հոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Գանձապետարանի ֆինանսական ակտիվների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ	27,583,352	2,034,917	2,601,581	7,017,691	45,841,840	85,079,381	71,711,412
Գանձապետարանի պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ	17,102,448	-	-	-	-	17,102,448	17,095,588
Գանձապետարանի կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում	2,534,331	2,150,879	170,557	3,513,595	9,875,860	18,245,222	17,120,222
Գանձապետարանի կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում	148,361,175	9,042,948	11,061,136	46,076,285	11,889,359	226,430,903	223,020,022
Գանձապետարանի կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում	16,241	155,754	209,762	457,021	4,387,132	5,225,910	3,799,406
Գանձապետարանի կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում	8,591,770	-	2,047,685	-	925,467	11,564,922	11,564,922
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	204,189,317	13,384,498	16,090,721	57,064,592	72,919,658	363,648,786	344,311,572
Փոխառվածքային հանձնառություններ	26,198,045	-	-	-	-	26,198,045	-

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(գ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի/ (արտա- հոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	25,643,545	385,932	7,238,642	16,813,712	19,667,115	69,748,946	57,310,415
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	8,015,413	–	–	–	–	8,015,413	8,010,540
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	54,218	1,955,438	3,686,476	461,876	10,105,145	16,263,153	15,506,851
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	164,217,019	7,121,818	33,146,839	6,160,901	1,609,991	212,256,568	209,920,125
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	62,359	149,497	162,300	374,156	4,164,202	4,912,514	3,415,391
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,947,275	–	1,119,625	–	1,119,625	5,186,525	5,186,526
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	200,939,829	9,612,685	45,353,882	23,810,645	36,666,078	316,383,119	299,349,848
Փոխատվության հանձնառություններ	8,221,736	–	–	–	–	8,221,736	–

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(գ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամ- կետ	Ժամկե- տանց*	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,267,755	-	-	-	-	-	-	39,267,755
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	870,332	-	-	-	-	-	-	870,332
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	742,094	1,629,187	4,531,047	7,646,941	790,190	-	-	15,339,459
Բանկի կողմից պահվող Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	-	-	-	-	385,583	-	-	385,583
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,861,210	22,536,295	13,680,371	1,201,848	43,783	-	-	46,323,507
Բանկի կողմից պահվող Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	-	-	1,865,241	-	12,826,835	-	-	14,692,076
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին	-	-	-	-	-	7,586,623	-	7,586,623
տրված վարկեր և փոխառություններ	50,436,560	2,674,387	5,976,307	2,228,057	603,260	-	7,276	61,925,847
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14,606,422	-	-	-	-	-	-	14,606,422
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,848,294	10,978,456	33,641,696	98,029,487	52,907,757	-	453,313	200,859,003
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,929,352	-	10,929,352
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,456,651	-	3,456,651
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,020,530	-	2,020,530
Այլ ակտիվներ	3,618,983	-	354,422	132,706	60,550	-	29,857	4,196,518
Ընդամենը ակտիվներ	123,251,650	37,818,325	60,049,084	109,239,039	67,617,958	23,993,156	490,446	422,459,658

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(գ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամ- կետ	Ժամկե- տանց*	Ընդամենը
Պարտավորություններ								
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	27,581,487	2,023,906	9,476,422	26,202,190	6,427,407	-	-	71,711,412
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,095,588	-	-	-	-	-	-	17,095,588
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,521,581	2,033,625	3,172,646	9,392,370	-	-	-	17,120,222
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	148,354,189	8,972,071	55,552,105	9,592,113	549,544	-	-	223,020,022
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	337,070	-	337,070
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	18,121	91,601	394,857	2,300,706	994,121	-	-	3,799,406
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	2,073,310	-	-	-	-	2,073,310
Այլ պարտավորություններ	9,867,764	-	2,047,686	925,466	-	-	-	12,840,916
Ընդամենը պարտավորություններ	205,438,730	13,121,203	72,717,026	48,412,845	7,971,072	337,070	-	347,997,946
Չուտ դիրքը	(82,187,080)	24,697,122	(12,667,942)	60,826,194	59,646,886	23,656,086	490,446	74,461,712

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(գ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամ- կետ	Ժամկե- տանց*	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	36,606,515	-	-	-	-	-	-	36,606,515
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	449,838	-	-	-	-	-	-	449,838
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	477,937	2,224,727	5,856,631	1,885,667	367,745	-	10,812,707
Բանկի կողմից պահվող Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-
Բանկի կողմից պահվող Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	4,034,403	8,738,866	11,224,423	24,167,439	6,196,827	-	-	54,361,958
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	6,646,146	-	-	-	-	-	-	6,646,146
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	-	-	-	7,575,245	-	7,575,245
Հաճախորդներին տրված վարկեր	58,159,354	-	1,510,707	3,384,862	460,154	-	-	63,515,077
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	8,606,787	-	-	-	-	-	-	8,606,787
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	3,213,448	7,347,107	30,131,107	72,073,621	44,994,690	-	1,124,527	158,884,500
Անդամական ակտիվներ	-	-	-	-	-	9,687,175	-	9,687,175
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,188,475	-	3,188,475
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,709,765	-	2,709,765
Այլ ակտիվներ	3,160,088	-	127,915	167,436	169,216	-	5,353	3,630,008
Ընդամենը ակտիվներ	120,876,579	16,563,910	45,218,879	105,649,989	53,706,554	23,528,405	1,129,880	366,674,196

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(գ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

հազ. դրամ	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամ- կետ	Ժամկե- տանց*	Ընդամենը
Պարտավորություններ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	11,255	–	–	–	–	–	–	11,255
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	25,635,726	383,661	7,220,952	16,699,962	7,370,114	–	–	57,310,415
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	8,010,540	–	–	–	–	–	–	8,010,540
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	41,050	1,882,320	3,772,719	9,810,762	–	–	–	15,506,851
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	164,210,641	7,067,954	33,001,307	5,116,286	523,937	–	–	209,920,125
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	–	–	–	–	–	442,859	–	442,859
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	24,893	61,936	293,122	1,873,156	1,162,284	–	–	3,415,391
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	–	–	2,258,501	–	–	–	–	2,258,501
Այլ պարտավորություններ	4,074,217	–	1,119,625	1,119,625	–	–	–	6,313,467
Ընդամենը պարտավորություններ	202,008,322	9,395,871	47,666,226	34,619,791	9,056,335	442,859	–	303,189,404
Չուտ դիրքը	(81,131,743)	7,168,039	(2,447,347)	71,030,198	44,650,219	23,085,546	1,129,880	63,484,792

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(գ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

Իրացվելիության բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է այն ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի շրջանակում, և այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղղնիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները:

(դ) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է ժամանակաշրջանի զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հիման վրա, և զուտ առևտրային եկամտի վրա՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող առևտրային գործիքների հիման վրա: Կապիտալի զգայունությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝ վերագնահատելով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժեր:

Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2024թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2024թ.	Կապիտալի զգայունություն 2024թ.
ՀՀ դրամ	1%	2,656,055	(184,452)
ԱՄՆ դոլար	1%	485,070	(74,904)
Եվրո	1%	52,070	(10,329)
Ռուբլի	1%	93	-
Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2023թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2023թ.	Կապիտալի զգայունություն 2023թ.
ՀՀ դրամ	1%	2,116,593	(143,161)
ԱՄՆ դոլար	1%	550,366	(69,278)
Եվրո	1%	23,337	(9,432)
Ռուբլի	1%	871	-

Բազիսային կետերի 1% նվազումը կունենա հավասար, սակայն հակառակ նշանով ազդեցությունը վերոնշյալ գումարների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 11% (2023թ.՝ 11%): 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2024թ. հազ. դրամ Սուդիտի չենթարկված	2023թ. հազ. դրամ Սուդիտի չենթարկված
1-ին մակարդակի կապիտալ		
1-ին մակարդակի հիմնական կապիտալ	73,973,030	62,774,602
Նվազեցումներ և ճշգրտումներ	(18,328,744)	(18,152,397)
Ընդամենը 1-ին մակարդակի կապիտալ	55,644,286	44,622,205
2-րդ մակարդակի կապիտալ		
2-րդ մակարդակի կապիտալ	4,786,120	4,457,146
Նվազեցումներ	(1,546,548)	(1,613,374)
Ընդամենը 2-րդ մակարդակի կապիտալ	3,239,572	2,843,772
Ընդամենը կապիտալ	58,883,858	47,465,977
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	305,073,943	262,646,571
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	19.30%	18.07%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

31. Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն հաստատուն ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառություններն ըստ դասակարգերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ այդ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Փոխատվության հանձնառություններ (շարունակություն)

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	3,758,670	3,437,322
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	14,488,552	4,182,189
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	7,950,823	602,225
	26,198,045	8,221,736

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում Բանկի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն:

Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններն հիմնականում դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունները պարտքային առումով ժամկետանց չեն կամ արժեզրկված չեն:

32. Պայմանական դեպքեր**(ա) Ապահովագրություն**

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրության ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գույքն ապահովագրված է, և Բանկն ունի «Բանկերս Բլանկետ Բոնդ» (Banker's Blanket Bond (BBB)) ապահովագրության պայմանագիր մինչև 12,000 հազար ԱՄՆ դոլար գումարով:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են Էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

33. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի մայր կազմակերպությունն է Այրի Գրուպի ՓԲԸ-ն և վերջնական հսկող անձը՝ Լալա Բախշեցյանը:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի և Վարչության անդամներ	1,676,641	1,681,006

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները, որոնք հաշվեգրված են համապատասխան ժամանակաշրջանների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2024թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	2023թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
Տրված վարկեր (համախառն)	520,923	10.45%	479,817	10.0%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(772)	–	(892)	–
Այլ ակտիվներ	13,575	–	3,062	–
Պարտավորություններ				
Ստացված ավանդներ	288,807	5.88%	5,332,712	5.1%
Ընթացիկ հաշիվներ	183,700	–	1,138,277	–
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	73,298	4.43%	275,769	4.1%
Փոխատվության հանձնառություններ	57,326	–	287,438	–

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	51,158	117,286
Տոկոսային ծախս	(58,396)	(173,420)
Չուտ արժեզրկումից կորուստ	120	1,648
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	7,718	35,427
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(29,269)	(1,287)

(հազար ՀՀ դրամ)

33. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետերեր		Ասոցիացված կազմակերպություն		Այլ		Ընդամենը հազ.դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-			54,116	10.79%	54,116
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	-	-	-	-			(60)	-	(60)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ – վճարային համակարգեր	-	-	-	-	1,959,832	-	-	-	1,959,832
Պարտավորություններ									
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ	-	-	-	-	14,229,032	-	-	-	14,229,032
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	958,784	5.83%	-	-	958,784
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ	371,172	-	497,819	-	-	-	1,202,514	-	2,071,505
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	4,886	4.49%	-	-	137,876	5.24%	142,762
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-			32,417	4.36%	32,417
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-	213,215	-	-	-	213,215
Շահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	-	-	20,085	-	20,085
Տոկոսային ծախս	(6,995)	-	(229)	-	(568,116)	-	(31,246)	-	(606,586)
Միջևորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	278	-	14,010	-	2,067,471	-	52,354	-	2,134,113
Միջևորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(28)	-	(592,670)	-	(775)	-	(593,473)

(հազար ՀՀ դրամ)

33. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետերեր		Ստացված կազմակերպություն		Այլ		Ընդամենը հազ.դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-			121,765	7.80%	121,765
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	-	-	-	-			(47)	-	(47)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ – վճարային համակարգեր	-	-	-	-	1,903,897	-	-	-	1,903,897
Պարտավորություններ									
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ	-	-	-	-	12,120,749	-			12,120,749
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	1,540,497	6.6%			1,540,497
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ	2,875,743	-	224,404	-			27,300,226	-	30,400,373
- Ժամկետային ավանդներ	5,350	4.3%	-	-			243,451	6.2%	248,801
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-			143,438	3.8%	143,438
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-	159,231	-	-	-	159,231
Շահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	6,757	-	65,074	-	71,831
Տոկոսային ծախս	(104)	-	-	-	(241,912)	-	(13,323)	-	(255,339)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	20,812	-	43,890	-	1,289,438	-	85,310	-	1,439,450
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(8)	-	-	-	(861,104)	-	(432)	-	(861,544)

(հազար ՀՀ դրամ)

34. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ելթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2024 և 2023թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացի ստորև նշված աղյուսակներում ներկայացվածների, մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
– Ածանցյալ ակտիվներ	–	870,332	–	870,332
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	14,982,948	–	14,982,948
– Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	397,543	–	344,551	742,094
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվների և պարտավորությունների բացահայտված իրական արժեքը				
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	–	–	62,196,155	62,196,155
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	58,025,711	6,612,819	–	64,638,530
Հաճախորդներին տրված վարկեր	–	–	197,918,931	197,918,931
Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ավանդներ և մնացորդներ	–	–	57,209,830	57,209,830
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	–	–	223,635,934	223,635,934
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	17,052,440	–	17,052,440

(հազար ՀՀ դրամ)

34. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
– Ածանցյալ ակտիվներ	–	449,837	–	449,837
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	10,444,962	–	10,444,962
– Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	330,050	–	37,695	367,745
– Բաժնային գործիքներ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվների և պարտավորությունների բացահայտված իրական արժեքը				
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	–	–	62,819,090	62,819,090
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	11,657,609	52,364,023	–	64,021,632
Հաճախորդներին տրված վարկեր	–	–	143,562,189	154,889,859
Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ավանդներ և մնացորդներ	–	–	71,949,380	71,949,380
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	–	–	210,450,719	210,450,719
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	15,430,193	–	15,430,193

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: